

# DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI.

Ljubljana, 14. aprila 1939.

Štev. 15.

Roma deliberante Saguntum periit. — Medtem ko so se v Rimu posvetovali, je sovražnik zavzel Sagunt.

Citat  
iz starorimske zgodovine

## »DRUŽINSKI TEDNIK«

Izaha ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 27/III. Poštne predal št. 345. Telefon št. 33-32. Račun poštne hran. v Ljubljani št. 15.393. Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znak.

## NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

## CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpna petinpa vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4 1/2 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din, Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasi davek povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Naš novi roman:

»OD ZAKONA DO LJUBEZNI«

(Gl. str. 8)

## Evropa v mrzlični napetosti

Neprestana posvetovanja v vseh evropskih prestolnicah

V Ljubljani, 12. aprila.

Na veliki petek so italijanske vojne ladje in letala začela obstreljevati albanska mesta. Kljub srditemu a neorganiziranemu odporu albanskega vojaštva je italijanska vojska v praznikih zasedla skoraj vso albansko deželo. Kraljica Geraldina je s tri dni starim sinčkom zbežala na Grško in dan nato je prišel za njo tudi kralj Zogu.

Albanija spada med najmanjše države na svetu. Prebivalstva šteje 1 milijon, površine pa 28.000 km<sup>2</sup>, t. j. za 33% manj kakor Švica. Glavno mesto Tirana ima 31.000 prebivalcev. Kopenska meja Albanije meri 750 km, obal pa 350 km. Sosedji Albanije sta Jugoslavija in Grčija. Albanska armada šteje v miru 20.000 mož, vendar ni posebno dobro oborožena. Topništvo premore 22 baterij, vojno letalstvo pa dve letali.

Dve tretjini Albancev so mohamedanci, ostali so katoličani.

Na veliki četrtek se je predsednik britanske vlade Neville Chamberlain odpeljal na Škotsko na počitnice. Na veliki petek je lovil ribe v škotskih vodah. Na veliko soboto je tudi lovil ribe. Na veliko nedeljo je predsednik britanske vlade prekinil svoje počitnice in se vrnil v London.

Na veliko soboto se je v Londonu sestala britanska vlada na sejo. Predsedoval je finančni minister sir John Simon. Razpravljali so o dogodkih v Albaniji.

Na veliki ponedeljek se je v Londonu sestala britanska vlada na sejo. Predsedoval je Neville Chamberlain. Razpravljali so o dogodkih v Albaniji in o britanskem poročstvu Grčiji, Romuniji in Turčiji. Tudi so sklenili, da se britanski parlament sestane v četrtek na izredno zasedanje.

Francoski parlament je na počitnicah.

Nemški listi pišejo te dni, da je boj med totalitarnimi državami in demokracijami boj med mladostjo in starostjo. Hitler je star 50 let, Mussolini 56. Chamberlain je star 70 let, Halifax ne dosti manj. Georges Bonnet je samo po letih mlad.

Duff Cooper je star 48 let, Sir Eden ima 42 let. Churchill je samo po letih star.

Observer

## Drobna kronika

Holandska mrzlično utrjuje svoje vzhodne meje.

Italija je vpoklicala letnik 1912, in ima zdaj pod orožjem 1 milijon mož. V Londonu trdovratno govore, da bodo v britansko vlado stopili Churchill, Eden in Duff Cooper.

V Parizu nič ne govore, da misli Bonnet odstopiti.

## Drobtine o Angliji

Zivimo v času, ko svet od dne do dne bolj upira oči v London. Če prestavate politični del časopisov, skoraj ne dobite stolpca, kjer ne bi bila omenjena Velika Britanija. Če poslušate, kaj govorijo ljudje na cesti, v gostilni, kavarni, boste opazili, da je Anglež do malega v vsakem drugem stavku objekt, če že ne subjekt. In čudno: nikomur se to ne zdi čudno. Čudno je le to, da vsi tako radi o Angležih govorimo, jih obsojamo ali hvalimo, pa zraven tako neznančno slabo poznamo. Kdo n. pr. med vami, ki berete te vrstice, ve, da premoreta dva odstotka angleškega prebivalstva 64% vsega britanskega narodnega premoženja? In da tvorita ta dva odstotka Angležev oni vsemogočni sloj (ali kasto), ki vseh ostalih 98% angleškega prebivalstva zamažuje buta vanj?

Zbrali smo nekaj drobtin o političnih in socialnih razmerah na Angleškem, v želji, da vam portret, ki ste si ga naslikali o tej deželi, izpopolnimo z nekaj markantnimi črtami.

## Vreme

Vreme je važen politični činitelj. Megla in vlaga sta v kritičnih trenutkih odvevali kosti angleške vlade. Anglež ima že od rojstva zmerom dežnik v bližini. Njegova vzgoja stremi za tem, da bo zmerom pripravljen na vsakršna presenečenja, ne samo na vremenska. Britanski svetovni imperij je nujna posledica zemljepisnih in vremenskih činiteljev.

John Gunther

## Zgornja zbornica

Od 729 peerov (plemičev, ki sede v zgornji zbornici), jih je 246 veleposestnikov, 112 ravnateljev zavarovalnic, 74 finančnikov, 67 bankirjev, 64 jih sedi v upravnih svetih železniških družb (na Angleškem so železnice v zasebnih rokah), 49 v vodstvu raznih ladjedelnic.

Od teh 729 članov zgornje zbornice jih 371, torej več ko polovica, vse od leta 1919. do leta 1931. v nobeni parlamentarni debati niti enkrat ni odprlo ust, 111 peerov ni še nobenkrat glasovalo v zgornji zbornici. Povprečno število glasovalcev je 83. »New Statesman«

## Parlament

Westminsterko parlamentarno tradicijo (spodnja zbornica) zavidava ves svet. Po pravici. V diktaturi je individualum v službi države. V demokraciji je država teoretsko v službi in-

dividua. Tega se zaveda vsak Anglež. Stanley Baldwin je pri neki priložnosti omenil, da je Anglija doživela v zadnjih treh stoletjih samo deset let diktature. Angleški parlamentarci so v svoji vlogi nenadkriljivi: po končanem volitvah si novi poslanci in pogoreli kandidati sežejo v roko kakor po partiji tenisa. Ko je Baldwin prvič postal ministrski predsednik, je bila njegova prva pot obisk pri njegovem glavnem nasprotniku lordu Oxfordu, da ga vpraša za svet.

John Gunther



K velikonočnim dogodkom v Jadranu: Zemljevid Albanije in njenih sosed.

## Lojalnost

Celo najubožnejši med ubožnimi so lojalni. Tujci, ki se peljejo skozi Durham in Tyneside, strme, da se iz tolikšne revščine ne izcimijo revolucija. Anglija ima skoraj dva milijona nezaposlenih in najmanj polovica od njih ve, da ne bodo nikoli dobili službe. Kljub temu jim je že misel na revolucijo nezasišana; še več: mnogo nezaposlenih glasuje rajši konservativno kakor laburistično. Vzrok je po eni strani strah srednjega stanu, da laburisti nimajo dovolj izkušnje za uspešno krmarjenje države, po drugi strani pa socialno zavarovanje in patriarhalna zakonodaja moderne Anglije. Država izda 2 milijona

kakor sir Robert Vansittart, stalni svetovalec zunanjega urada, ali sir Warren Fisher, glava državnih financ, spadajo med tiste, ki dejansko vladajo na Angleškem. Teh mož javnost večidel ne pozna, ker ne stopajo v ospredje. Žive v senci, toda njihova moč je neizmerna. A nobeden od njih ni nenadomestljiv; sproti se šolajo možje, ki bodo prevzeli dediščino svojih mojstrov.

John Gunther

## Definicija

Neki angleški šolar je nekoč tako le definiral otok:

»Otok je kos zemlje, ki ga z vseh strani obdaja angleško brodovje.«

## Trgovina

Anglija pridelala samo 1/3 potrebne, ga ji živeža in samo 1/5 surovin za izdelke, ki jih prodaja širom po svetu. Zato ima pa v izobilju premoga, železa in jekla; zato je tudi najbolj industrializirana država v Evropi. Na čudno, da tvori izvoz malone 40% njene trgovine.

Narodni dohodek je na Angleškem mnogo večji kakor v kateri koli drugi evropski državi. G. D. H. Cole je izračunal, da zasluži Anglež povprečno 22.000 din na leto, Nmec 11.500, Francoz 11.000 in Italijan 7.000 din.

»Trgovina,« je nekoč dejal, »je edina zadeva, ki jo Anglež resno pojmuje. Na Angleškem — in samo na Angleškem! — sta Bog in mamona. Mamonov tek ublažuje zavest, da je poštenost najboljša (plačilna) politika. Bog je dobrota, pravičnost, ljubezen, usmiljenje in pet odstotkov v zdravi naložbi.«

## Disciplina

Kdor misli, da Angleži ne vedo, kaj je časopisna cenzura, se moti. Angleži samo ne vedo, kaj je prisilna cenzura. Angleška cenzura je prostovoljna, sporazumna. Tako so n. pr. glavni uredniki vseh britanskih listov v kritičnih poletnih mesecih 1936. dobro vedeli, koliko vojni ladij je približno poslalo mornariško ministrstvo v Sredozemsko morje, toda nihče ni objavil številk, ni opozicijski listi ne. Angleški cenzor nastopa prepričevalno. »Poglej, prijatelj, bi rekel uradnik zunanjega urada, sicer ne morem zahtevati, da tega ne objaviš, toda strašno spodobno bi bilo, če bi mi ustregel!«

John Gunther

## NOVO NEMSKO POSOJILO

Nemški gospodarski minister dr. Funk je izdal dekret, da bodo vsi državni dobavitelji, t. j. dobavitelji vojske, državnih železnic, pošt itd., skratka vseh nemških javnih in naspol javnih ustanov dobivali odslej samo 60% plačil za svoje dobave v gotovini, namesto ostalih 40% pa potrdila na račun davkov, ki jim bodo šele zapadli. Ta potrdila (zadolžnice ali boni) bodo imela veljavo denarja.

S tem dekretom misli dr. Funk dobiti v državno blagajno 14 milijard mark.

Nemški notranji dolg znaša danes po sodbi nemških strokovnjakov okoli 80 milijard mark. Po računih »Zürcher-Zeitunge« je imela Nemčija januarja t. l. 60—70 milijard mark dolga. Leta 1933. so znašali nemški dolgov okoli 12 milijard mark.

## JAPANSKI ŽIVLJENJSKI PROSTOR

V japonskih šolah visi zemljevid, ki kaže, da pripada vsa zemlja, kolikor je je v območju 5000 milj, Japonski, Vsa Avstralija, dve tretjini Azije in nekateri predeli Amerike so na tem zemljevidu japonski.

Tako se vzgaja imperializem in tako se pripravlja katastrofa novega svetovnega klanja.

(»Nova Rijeka«, Zagreb)

## Viri časopisnih poročil

### Poročevalske agencije

Kadar berete politična poročila v časopisih ali jih poslušate v radiu, opazite skoraj vselej je koj pri navedbi kraja in datuma neko tuje ime: Reuter, Stefani, DNB, Havas, Pat... Kaj pomenijo ta imena?

Naloga časopisja je, zbrati vsa mogoča poročila z vsega sveta in jih v tiskani besedi sporočiti bralcem. Toda nihče ne more zahtevati od časopisov, da naj imajo v slehernem mestu sleherne dežele svoje poročevalce, da jim sporoče, kaj se tam važnega zgodi. Tudi če bi bilo to možno z denarnega vidika, je stvar neizvedljiva s tehnične strani; kajti možnosti neposrednega brzojavnega, telefonskega in radijskega prenosa poročil so v primeri z množino dogodkov, ki jih je treba zabeležiti, tako omejene, da bi po tej poti morda komaj vsak stoti dogodek našel pot v časopis.

Da ne ostane javnost brez poročil o važnih dogodkih širom po svetu, je bilo torej treba misliti na organiziranje posebnih poročevalskih uradov (agencij) v vseh važnejših drža-

vah in deželah. Glavna naloga teh poročevalskih agencij je, zbrati vse omembe vredne novice, in sicer predvsem z njenega področja, to je iz njene dežele. Te novice dobavljajo agenciji stalni poročevalci v vseh večjih mestih v državi in zunaj nje; kolikor jih sami ne izvedo, jih pa dobe v raznih državnih in drugih javnih uradih.

A tudi to še ne bi zadoščalo za izčrpno informiranje javnosti. Zato je bilo treba poročevalsko službo še bolj izpopolniti. To se je doseglo z izmenjavo poročil med agencijami samimi. Zdaj boste vedeli, kaj pomeni, če se neka brzojavka začne n. pr. takole: »Washington, 10. aprila. AA. (DNB) Reuter poroča iz N. N. ...« Poročilo izvira od Reuterja; od njega ga je prevzel DNB; v naše časopisje je pa prišlo s posredovanjem AA (agencije Avale).

Zdaj si pa nekoliko oglejmo razne agencije! Med nastarejše in najuglednejše poročevalske agencije spada londonski REUTER (izgovori rójter). Ta agencija je stara 87 let, je neodvisna in nepristranska. Njena poročila torej niso uradnega značaja, kljub temu (ali pa ravno zato!) veljajo za najsolidnejša na svetu. O vseh važnih dogodkih je Reuter prvi informiran, ker ima v vseh večjih mestih na svetu svoje posebne

poročevalce. Značilnost Reuterjevih poročil: resnost, kratkost, jednatost. Vsaka beseda v Reuterjevem poročilu je pretehtana in ima svoj pomen. Dolga in napihnjena poročila boste pod Reuterjevo firmo zamažali.

HAVAS (izg. avás), ustanovljen leta 1835, je takisto nepristranski, vendar njegovo nepristranost znatno omejuje okoliščina, da se te agencije poslužuje vsakokratna francoska vlada v svoje uradne namene. Kljub temu velja Havas še zmerom za selo solidno poročevalsko agencijo.

Agencija STEFANI (izg. stéfani), ustanovljena leta 1854, je poluradna agencija italijanske vlade. (Označba poluraden) [oficiozen] pri kakšnem poročilu pomeni: vsebina poročila je sicer bolj ali manj uradno podkrepjena, vendar ni zanj uradne odgovornosti, v nasprotju s poluradnim je pa pri uradnem [oficelnem] poročilu tudi odgovornost zanj uradna.

DNB (kratica za Deutsches Nachrichten-Bureau, t. j. Nemški poročevalski urad) je poluradna agencija nemške vlade. (DNB je naslednik nekdanjega Wolffovega urada, značnega posebej iz svetovne vojne.)

AVALA je poluradna agencija jugoslovanske vlade.

CTK je bila uradna agencija češkoslovske vlade.

PAT (kratica za Poljsko brzojavno agencijo) je uradna agencija poljske vlade.

RADOR je poluradna agencija romunske vlade.

ANATOLSKA agencija je poluradna agencija turške vlade.

MTI je poluradna agencija ogrske vlade.

TAS je uradna agencija sovjetske vlade.

BELGA je poluradna agencija belgijske vlade.

BOLGARSKA brzojavna agencija nima posebnega imena. Agencija je uradno glasilo sofijske vlade.

ATENSKA agencija je poluradno glasilo grške vlade.

DOMEJ je poluradna japonska agencija.

PRESS ASSOCIATION (ustanovljena leta 1868; izg. pres-esoušijšn) je neodvisna britanska agencija, slastnica Reuterjevega urada; v glavnem dobavlja poročila angleškemu provinčnemu časopisju.

ASSOCIATED PRESS (ust. l. 1900; izg. esoušijštid-pres) je poluradna in nepristranska ameriška poročevalska agencija, zgrajena na združni podlagi; njeni združniki so ameriški časopisni založniki.

UNITED PRESS (ust. l. 1907; izg. junajtštid-pres) je nepristranska

ameriška agencija in velja za glavno svetovno dobaviteljico poročil. Njena poročila se ne stekajo v druge poročevalske agencije, ampak neposredno v uredništva časopisov. United Press pošilja svoja poročila 1250 listov v 42 državah in 20 jezikih.

## Mravljinčar

ali

## Japonska in Kitajska

Moderna basen

»Ko sem se l. 1869. vračal iz Bolivije,« je pisal več desetletij pozneje ameriški zemljepisec in inženir, potkovnik Church angleškemu politiku H. M. Hyndmanu, »in šotoril ob izviru Amazonke, sem zagledal čudno in neokretno žival, ki je vneto lizala s taš mravlje pred velikim mravljiščem. Mravlje v mravljišču se niso zmenile za usode svojih tovarišic. To je trajalo nekaj časa in ropar se je imenitno mastil. Zdadci se je pa spomnil — čeprav je bilo zunaj še zmerom dovolj mravelj — da bi jih utegnili biti v mravljišču samem še dosti več. Spravi se je torej s svojimi šapami na mravljišče in ga razdejal. Dve uri nato se je svetil v soncu njegov okostnjak.«

# Družinski tednik

Prazniki so za nami, prazniki z najlepšim velikonočnim soncem kljub črnogledim vremenskim napovedim. Naši meščani pa hvala Bogu ne verjamejo kaj prida vremenskim preročkom in so se kljub svarilom podali v hrbe, nekateri za dva dni, drugi pa samo za popoldne ali en dan. Eno je pa značilno za vse, ki so te dni preživeli v božji naravi: čokoladna barva, ki so jo prinesli s seboj v mesto.

Ta čokoladna barva ima pa še eno posebnost, prav nenavadno posebnost. Zene ljudi na promenado, tudi tiste, ki sicer prav redko zahajajo tja. In tako smo imeli te dni priložnost opazovati na promenadi vse mogoče odtenke rjave barve, od „puranskordeče“ do „čokoladnorjave“. Sonce se je prijelo zelo tistih, ki so jo mahkali samo v okolico mesta, na Fužine, proti Viču ali St. Vidu. Ti so rožnatordeči kakor dojenčki. Malo temnejši odtenek izdaja, da je bil njegov lastnik na Smarni gori ali na Katarinci, temnorjava barva pa kaže, da je bilo dosti ljubljancem, na Gorenjskem, in sicer v višini več ko 1.500 metrov.

Kronist, ki je zašel na promenado, je tako nehoti ugotovil, kje se je o prazničnih mudilo naše meščanstvo; ugotovil je, da se je nedvomno prav dobro zabavalo, bodisi „na dilcah“ ali pa zelenih tratih v nižini. Potrebno je pa menda, da s Prešernom zakličemo črnogledim vremenskim napovedovalcem:

»Vremena vsi preroki,  
le pojte rakom žvižgat!«

Kronist

## Politični teden

Ta teden se bodo razgovori med predsednikom vlade Cvetkovičem in predsednikom HSS dr. Mačkovičem nadaljevali. — 1. aprila t. l. je stopila v veljavo naša nova trgovska pogodba s Francijo. Po izjavi trgovskega ministra Tomiča je upati, da se bo naš izvoz na Francosko potrojil.

Madžari so zasedli slovaško ozemlje, ki ga je odstopila slovaška vlada. V Budimpešti so zastopniki obeh držav podpisali dogovor o novih mejah. — Za predsednika francoske republike so za nadaljnjih sedem let izvolili predsednika Lebruna. — Nemški protektor za Češko in Moravsko je postal baron Neurath. Pretekli teden je prispel v Prago in se nastanil na Hradčanih. — Smrtno se je ponesrečil iraški kralj Gazi, ko se je z avtomobilom zadel v električni drog. Nahujskani ljudje so krivdo za kraljevo smrt zvalili na Angleže in ubili angleškega poslanika v Bagdadu. Novi iraški kralj je postal 4letni prestolonaslednik. — Poljski zunanji minister Beck se je vrnil iz Londona. — Nove predloge glede pomoči evropskim demokracijam so sprožili v ameriškem senatu. Amerika v vojni ne bi ostala nevtralna, temveč bi gospodarsko bojkotirala napadalke. Če bi bil napad posredno naperjen tudi proti Združenim državam, bi pa prišla na pomoč tudi z vojaštvom. — Italijanska vojska je sasedla Albanijo. Iz Rima poročajo, da je albanski kralj Zogu zbežal, da bi Italija okrepila albanske vojaške sile na podlagi medsebojne pogodbe. Pri pogajanjih je pa prišlo do neoglasij. Ikrafti je pa po teh poročilih albansko prebivalstvo začelo demonstrirati proti Italiji, zato so Italijani vkorakali v deželo. Albansko vojaštvo, policija in tudi civilno prebivalstvo goratih predelov se je italijanskemu prodiranju uprlo, a zaman. Albanska kraljica Geraldina, ki je dva dni poprej rodila prestolonaslednika, je zbežala v Grčijo. Kralj Zogu se je najprej za vlado umaknil v Elbasan, ko so pa italijanski bombniki zaželi bombardirati tudi prestolnico Tirano, je za vlado in nekatere višji častniki zbežal v Grčijo. Italijanom prijazna albanska stranka je sestavila novo vlado in proglasila Italijanski protektorat nad Albanijo. Italijanski zunanji minister prof. Ciano je takoj po zasedbi priletel v Albanijo. — Italijanska vlada je našo vlado sproti obveščala o svojih ukrepih v Albaniji. Po zasedbi se ji je Mussolini po beograjskem poslaniku zahvalil za njeno stališče v albanskem sporu. — Združene države so zvišale carino prav tako kakor za nemško tudi za slovaško blago.

Letos »Družinski tednik«  
stalno na 12 straneh!

**OKVIRJI**  
za  
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE  
**JULIJ KLEIN**  
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

# Moderna tragikomedija

### Usoda ženske, ki si je kaznjena kupila za moža

Beograd, aprila.

Današnje burno, neugnano življenje piše nenavadne romane, primerne za filmske rokopise. Takšen roman, za glavno junakinjo kajpak prav nič prijeten, je te dni doživela v Beogradu mlada dunajska pevka Marija Elmerjeva. Marija Elmerjeva je bila vse do okupacije Avstrije ugledna in slavljena članica dunajske opere. Potlej je pa morala, kakor mnogo drugih, bežati. Pribežala je v Beograd, k svojemu zaročencu, nekemu inženirju.

In zdaj se tragikomedija prične. Komaj zaročenec zve, da njegova zaročenka nima več milijonov in tudi ne štirinadstropne palače na Dunaju, že se njegova ljubezen nenadno ohladi, vsaj toliko ohladi, da kar na lepem ni več govora o poroki.

»Ljubim te, a poročiti se s teboj ne morem,« toži nesrečni zaročenec. Lepa Dunajčanka pa mora dobiti moža, ako hoče rešiti še tisto nekaj imetja, kar ji ga je ostalo in ako hoče ostati v naši državi in se posvetiti svojem poklicu. Mora dobiti naše državljanstvo. Kakor vsaka ženska, je tudi ona nekdanja sanjala o sreči, o zakonu s svojim zaročencem — ali ni to naravno? — a življenje ji je brez ovinkov pokazalo, kako jalove so dandanes

takšne sanje. Zaročenec noče nič več slišati o poroki in zakonu. Izmisli si nekaj pripravnejšega in cenejšega.

»Našel ti bom primernega moža, s njim se boš poročila, kajpak samo za en dan. Toliko da dobiš naše državljanstvo. Moža bomo plačali in spodili. Ti boš tako lahko še naprej ostala v Beogradu, najine ljubezni ne bo konec in tudi tvoje umetnosti ne.« Tako govori premeteni in praktični zaročenec.

S solzami v očeh privoli lepa Dunajčanka v zaročenčevu ponudbo. Prične se iskanje moža. Moža išče zaročenec. Pri izbiri pa ni preveč izbirčen. Zasnubi prvega znanca, ki ga sreča na cesti, nekdanjega kaznjenca Dragišo Milica. Obljubi mu 2.500 din plače na roko, ostalo pa v odplačevanju. In kot nekakšno darilo dobi ženin poročno obleko, temnomodro obleko, kajti v stari obleki, ki je videla že zamreženo celico, res ne more stopiti pred oltar.

Ceprav je to mož le za en dan, čeprav nekdanji kaznjenc, zdi se, da bo šlo vse, kakor po maslu. Inženir pa ni upošteval tiste muhave usode, ki je prekrizala že marsikateri načrt: ljubezni. Ko sta mož in žena — dunajska pevka in bivši kaznjenc — po poroki odhajala iz cerkve, je inženir stopil k „možu“ in mu dejal:

»Zdaj se pa poberi, pa kar brzi! Ne maram, da bi morda nadlegoval mojo zaročenko.«

Počteno se je urezal. Nekdanji kaznjenc dobro pozna paragrafe, zato je zvitno odgovoril:

»To je moja prava, zakonita žena, s njo grem lahko, kamor hočem in kadar hočem.«

Tudi lepa Dunajčanka je bila nekam presenečena pri razpletu svoje poroke, a vseeno je upala, da se bo lahko svojega enodnevnega moža kmalu odkrižala. Bridko se je smotila. Njen mož se je do ušes zaljubljal vanjo. Vsak dan hodi k njej v vas in ji piše ognjevita zaljubljena pisma. »Zaročenca« je to tako poparilo, da jo je popihal iz Beograda.

Zdaj je ostala mlada žena sama. Še ne ve dobro, ali bo pričela živeti s svojim možem ali se bo popolnoma posvetila svojemu umetniškemu delu. Vsa nesrečna je in pravi, da ni vedela, da so možje na Balkanu tako natančni, tako pozorni do svojih žena.

Novinarjem je pa izjavila, da ni nemogoče, da bo svojega moža, čeprav nekdanjega kaznjenca vzljubila, kajti pokazal je več ljubezni in poštenosti, kakor njen nekdanji zaročenec...

Škofjeloska predilnica je odpuščala za 14 dni vse delavce, pozneje jih bo pa zaposlila le nekaj in še ti bodo delali samo štiri dni v tednu. Vzrok odpusta je pomanjkanje deviz za nabavo potrebnih surovin iz tujine.

Pomladanska tujska sezona se je že pričela v Dalmaciji. Naše Primorje je prišlo obiskat zlasti veliko Nemcev in Madžarov in veče kaže, da bo tujski promet spomladi prav razgiban.

Kino je zgorel zaradi kratkega stika hotelirju Sajerju v Čakovcu. Škode je bilo okrog 50.000 dinarjev, a krita je bila z zavarovalnico.

93krat je bila že kaznovana Milka Šabanovičeva. S tremi svojimi pajdaši se zdaj zagovarja pred dubrovničkim okrožnim sodiščem.

Vlak je povozil viničarja Palka Bartoka iz Osijeka. Ko se je z ženo pijan vračal domov, si je na železniškem prelazu zvil cigareto in se na ženino prigovarjanje ni pravočasno umaknil s tračnice, tako da je lokomotiva trčila vanj in ga ubila.

Svojega brata je obdelal z nožem Nikola Pešević iz vasi Otoka pri Vinokovih. Krvavo dejanje je izvršil zato, ker je branil očeta pred nasilnim bratom.

Ustrelil se je na pokopališču v Trbovljah 50letni strojnik Jakob Gajšek iz Njive. V smrt so ga pognale obupne družinske razmere.

12leten deček je z nožem napadel 16letnega Maksa Čatra iz Pečovnikov pri Celju. Med ruvanjem ga je zabel v levo dlan in je moral Čatar iskati zdravniško pomoč.

Pod motorno kolo je prišel 30letni kuhar Mirko Ukmar iz Ljubljane. Dobil je precej hude poškodbe po glavi in rokah in so ga odpeljali v bolnišnico.

Graditi bodo začeli novo železniško progo Karlovac—Bihač. S to progo bo vožnja od Zagreba do Splita skrajšana za poldrugo uro. Stroški za zgraditev bodo znašali 230 milijonov dinarjev.

Velik požar je uničil tri domačije v Hajdinah pri Ptujju. Goreti je začelo pri posestniku Janezu Artenjaku, veter je pa zanesel ogenj še na gospodarski poslopji Stanka Zupaniča in Marije Kacove. Škoda cenijo na 170 tisoč dinarjev. Kako je požar nastal, še ne vedo.

48 vlomov je izvršila vlomilska družba v savski banovini. Njen poglavar je bil 30letni Janko Kočet, posestnik iz Gornje Voče. Tatovi so svoje grehe takoj priznali in čakajo na sodbo v zaporih ptujškega sodišča.

405.000 prebivalcev ima naša prestolnica Beograd. Ozemlje Beograda meri 17.073 ha. Mesto krasi 20.000 poslopij, vrednih okrog 3 milijone dinarjev in še več. Izmed 405.000 prebivalcev jih je 2.501 milijonarjev.

Poln voz železa je zdržal po strmini in zadel v enovprežni voz posestnika Jurija Strenčana z Lave pri Celju na celjskem kolodvoru. Strenčanov konj je na mestu poginil in trpi Strenčan okrog 6.500 dinarjev škode.

Z avtomobilom so odpeljali plen neznan tatovi, ki so vlomili v hišo mesarja Antona Jakiča v Dravljah. Oudnesli so meso, vredno več ko 5.000 dinarjev.

V cerkvi je ukradla 800 dinarjev neznanica gospe K. iz Celja. Ko se je uklonila h gospe in jo nekaj vprašala, ji je izmaknila iz torbice denarnico, nato pa pobegnila.

Zeno in hčerki je hotel zastopnik s plinom beograjski zdravnik dr. Milan Mihajlovič. V njihovo spalnico je vrgel steklenico ciana. Ko je pa spoznal, da so se vse tri rešile, se je ustrelil. Ostal je pa pri življenju in izjavil, da je vse njegovo početje posledica čudnega duševnega stanja po prestani angini.

Naboj je eksplodiral na vrtu 57letnega delavca Muja Hajdarovića v sarajevskem predmestju, ko je po njem udaril z motiko. Muji se je krogla zarila v stegno in mu hudo razmrcarila nogo.

Poškobdam je podlegel 32letni posestniški sin Anton Potočnik iz Zreči pri Konjicah. Pri nesreči z motorjem mu je namreč počila lobanja in ga zdravniki niso mogli ohraniti pri življenju.

Dva vlaka sta trčila ob prehodu na drugi tir na postaji Stari Futok pri Novem Sadu. Pri nesreči je bilo ranjenih 13 ljudi.

Velik ogenj je nastal v Grebenškovi trgovini z barvami in laki v Kranju. Vnelo se je zato, ker je plamen iz počene odvajalne cevi železne pečice zajel čopiče in posode z oljem. Požar so s težavo omejili. Ogenj je napravil škode za 120.000 dinarjev.

Prva srbska zdravnica je umrla v Beogradu. Dr. Marija Feodorovna je dosegla starost 100 let. Kot vojaška zdravnica se je udeležila balkanske in svetovne vojne in je dosegla čin sanitetnega majorja.

Čehov in Slovakov letos ne bo v naša letovišča, ker so ustavili Čedokove vlake, ki so vozili od aprila dvakrat na teden med Prago, Sušakom in Splitom. Vrh tega smejo vzeti češki turisti na pot samo 10 mark ali 100 čeških kron.

Neznanec je napadel 18letnega kmečkega sina Stanka Lemsnerja iz Brezja pri Mariboru. Zabel ga je v hrbet, nato pa pobegnil. Lemsnerja so reševali odpeljali v bolnišnico.

Z nožem so navalili na dinarja Leopolda Čajka iz Pešk pri Ptujju trije pijanci, ker jim ni hotel plačati pijače. Čajko je dobil tri smrtno nevarne vbođljaje v hrbet in rebra.

Arretirali so pisarja okrajnega sodišča v Murski Soboti, ker je zmanjkalo 300.000 dinarjev. Oddali so ga v preiskovalni zapor.

Pijani fantje so se stegli v Predoru pri Veliki Nedelji. Obdelovali so se z noži, koli in motikami. Alojzij Trunk

Listek „Družinskega tednika“

## Zdravnikova skrivnost

Sredi 19. stoletja je prišel v Capetown dr. James Barry. Imenovali so ga za zdravniškega asistenta tamošnjih čel.

Dr. Barry je bil čuden človek. Ze njegova zunanost je bila za voljaka precej nenavadna. Bil je majhen, šibek, pri hoji se je gugal, imel je svetlo, nežno polt.

James Barry je prinesel s seboj priporočilno pismo nekega znanega škotskega plemiča. S tem si je že vnaprej zagotovil prijazen sprejem pri guvernerju lordu Charlesu Somersetu. Njegova diploma je dokazala, da je promoviral v Edinburgu. Bil je star dvajset let.

Kmalu je bil Barry v Capetownu zelo priljubljen. Imeli so ga za izvrstnega zdravnika, ki z ljubeznijo opravlja svoj poklic. Užival je veliko zaupanje svojih pacientov. Ker je bil tako samozavesten, niti zdaleč ni zbudil kakšnega pomisleka. Če je kdo njegovih pacientov umrl, so ljudje rekli: »Dr. Barryja so prepozno poklicali!« Če je pa pacient ostal pri živ-

je zaradi ran, ki jih je dobil pri pretepu, umrl, Franca Brumena so pa hudo ranjenega odpeljali v ormoško bolnišnico.

Nov rudnik železa so odprle Združene topilnice železa v Topuskem pri Prijedoru. Pod zemljo se namreč nahajajo velike količine dobre železne rude. Visoke peči za topljenje bodo postavili še letos.

S trebuchom se je nabodel na žebelj 12letni posestnikov sin Vladimir Stuber pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah. S hleva je padel na desko, ki je iz nje moel žebelj in si ranil črevesje.

Z avtomobilom sta se ponesrečila kavarnar g. Ernest Zurl in arhitekt g. Jovo Urek iz Kočevja. Ko sta se vozila po sušiški cesti, je počila guma na prednjem levem kolesu in je avto z vso silo vrglo na rob ceste. Arhitekt je hudo ranjen po obrazu. Zurl je pa odnesel lažje poškodbe.

Utonila je 75letna Grličeva mama iz Hoste pri Vačah. Ko je prala perilo, ji je postalo slabo in je padla v vodo in se ni mogla sama rešiti. Hči jo je našla že mrtvo.

Veliko Zagorcev se je naselilo v Slavoniji in si ustanovilo svoje domo-



da je kuhinjska  
čokolada MIRIM  
sestavljena iz  
najboljših surovin



ljenju, so menili: »Mladi mož je pa res izvrsten zdravnik!«

Dr. Barry ni nikoli govoril o svojih sorodnikih. Da je imel pa na Angleškem vplivne prijatelje, je bilo nedvomno. Zdravnikovi znanci so si na moč belili glavo z nekaterimi skrivnostnimi okoliščinami. Njegova plača je bila majhna, a kljub temu je živel zelo razkošno. Imel je konje, služe in pogosto je prirejal domače zabave. Dr. Barry ni nikoli jedel mesa. Krompirja in jabolk ni trpel na svoji mizi. Vselej so mu morali pa priskrbeti najboljšo zelenjavo, kar jo je bilo moči dobiti. Pil je kavo in le v izrednih priložnostih kakšen požirek šampanjca. Nikoli ni delal dolgova. Kako je bilo to mogoče, je bila vsem nerešljiva uganika.

Dobre okoliščine so mu zagotovile izredno stališče v mestni družbi. Priporočilna pisma so mu odprla pot v najvišje kroge bogatega mesta. Stalno je občeval v vilah višjih častnikov, uradnikov in trgovcev. Kmalu je postal guvernerjev domači zdravnik. Guverner ga je sploh od vsaki priložnosti razvajal in mu dajal prednost. Bilo je očitno, da je lord Somerset dobil o njem kakšna tajna pojasnila.

Dr. James Barryja so varovali vsakršnega napornega dela, dovolili so mu vsakršno svobodo. Njegova šibka postava pa tudi najbrže ne bi prenesla prevelikega napora.

S časom je pa mladi zdravnik vtknil svoj nos v marsikakšno stvar, ki niso mogli kar tako preko nje. Tako se je nekoč v guvernerjevi sobi nor-

čeval iz nekega uradnega spisa. Njegov jezik ni poprej miroval, dokler guverner ni segel po skrajnem sredstvu. Lord Somerset je šibkega moža zgrabil za ovratnik in ga podržal skozi okno. V strahu je Barry prosil oproščenja in šele potlej ga je guverner smeje se spustil. Ta dogodivščina je imela še svoj epilog. Kmalu so ljudje izvedeli za to in zlobni jeziki so kajpak dodali še to in ono. Tako je prišlo med mladim zdravnikom in nekim častnikom do prepira. Rezultat je bil dvojni. Končal se je brez hujših ran in mlada človeka sta bila odteje zvesta prijatelja.

Čez nekaj let so dr. Barryja imenovali za štabnega zdravnika. Število njegovih pacientov se je čedalje bolj večalo. Njegov samozavestni nastop in njegove čudne lastnosti k temu niso malo pripomogle. Čeprav se je nasproti svojim tovarišem vedel precej brezobzirno, mu tega niso preveč zamerili.

Po več letih so ga poklicali nazaj na Angleško in naposled so ga prestavili na Malto. Tam mu nista ugaljati niti podnebje niti služba. Morebiti je bila tudi njegova plača premajhna. Vsekako se je brez dovoljenja vrnil nazaj na Angleško Generalni zdravnik ga je poklical predse. Smehljaje se je šel Barry v avdicno.

»Ne razumem,« je rekel njegov predstojnik, »kako ste mogli brez mojega dovoljenja zapustiti svoje mesto! Ali mi ne bi povedali, kako se je to zgodilo?«

»Kajpak,« je odgovoril James Bar-

**Jugoslavanski Reno**

Sombor, aprila. V Braninjem Vrhu blizu Sombora so te dni zaradi raznih pregreškov prijeli in zaprli občinskega tajnika Todora Nikolića. Nikolić je svojo obično prav podjetno skubel, saj je v nekaj letih svoje službe poneveril in oškodoval državo za več ko 550.000 dinarjev. Prav posebno je pa Nikolić zaslovel po sklepanju zakonov. Za denar je Nikolić poročil vsakogar, samo da je imel dobiček pri svojem delu.

Tako je Nikolić poročil mnogo ljudi, ki sploh niso imeli dovoljenja za poroko, bodisi, da so bili že poročeni in se ne ločeni, bodisi, da niso bili naši državljanji. Nikolić je poročil tudi okrog 10 židov, ki so tako dobile naše državljanstvo, in može, ki so za nekaj tisočakov radi posodili ime za takšen zakon.

Braninj Vrh je kmalu zaslovel po svojem občinskem tajniku daleč naokrog. Ako je imel kdo težave s poroko, je kar poromal k Nikoliću in se dal pri njem poročiti in zapisati v občinske knjige. Najbolj zanimiva je menda poroka, ki jo je sklenil Nikolić v neki zagrebški kavarni. Tam je, kajpak za lepe denarce, poročil znanega industrialca iz Osijeka Džura Miokovića z neko njegovo ljubico.

Naposled so Nikolića le razkrinkali, prav tako pa tudi njegovega zaveznika, predsednika občine Branjnega Vrha Adama Banaca. Tudi ta je poneveril okrog 40.000 din občinskega denarja. Preiskava bo kajpak zelo zapletena. Kajti zaslišati bo treba dosti prič in odkriti vse tiste zakone, ki jih je na svojo pest sklenil podjetni Nikolić.

Fantje so se stopli zaradi poreznih krivčkov na klobuku v neki gostilni v Smartnem pod Smarno goro. Z noži so hudo oklali 18letnega zidarskega vajenca Ivana Nahtigala in 37letnega predelavca Janeza Kanciljo iz Ljubljane.

Maskirana roparja sta napadla pocestnico Klopčičevca in njenega 26letnega brata Franca Merčuna v Mošeniku ob cesti Moravče-Peče. Grozila sta jima s kuhinjskim nožem in zahtevala denar. Ko sta jima napadenca res izročila ves denar — 180 din, sta napadaleca pobegnili.

Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušeni preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

Tri vlome je izvršila v eni sami noči neznan vlomilska tolpa v Šoštanj. Vlomilci so odnesli iz Delobstove branjarje za 1200 dinarjev blaga, iz Valdlove trafike za 6000 din, nekaj pa tudi iz Movhove slaščičarne. Orozniki z vso vneto iščejo tatove.

Smrtno se je ponesrečil 23letni trgovec Avgust Peitler iz Rač, ko se je z motociklom zaletel v kup gramoza na cesti Reka—Pohorski dom. Obledel je z razbito lobanjo, njegov prijatelj, ki je sedel za njim, je pa odnesel zdravo kožo.

Na dosmrtno ječo so obsodili vodjo zloglasne rokovanjske tolpe Jožefa Kodra in njegovega pajdaša Melhiorja Pintariča. Pintarič se bo zaradi prevoške kazni pritožil.

Rimski sarkofag so našli na Reki pri Skoplju na trgu kraljice Jelene. V sarkofagu so dobili okostje in dve skeletni posodi. Pri nadaljnjem kopanju so pa našli na zidove iz velikih kosov belega kamna.

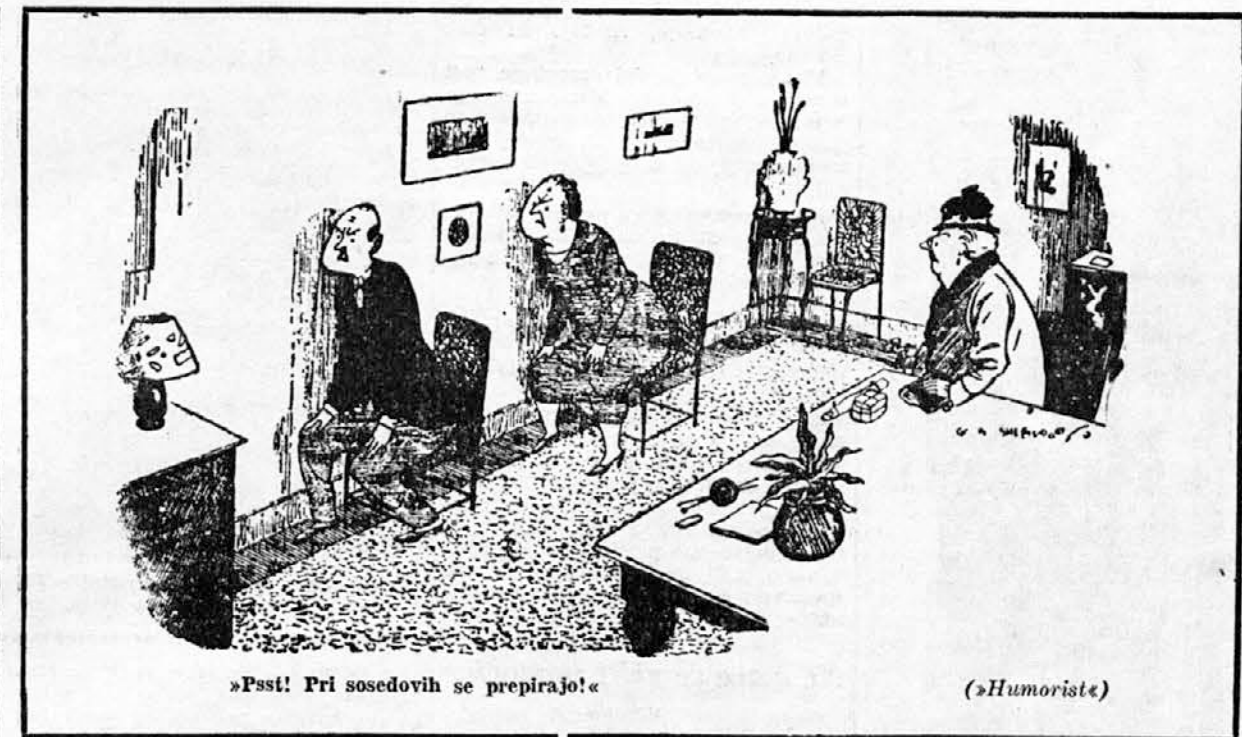
»Nazaj sem prišel zato, da bi si dal ostrile lase. Tam doli nimajo niti poštenega frizerja!«

Kakor že tolikokrat poprej se je Barry tudi to pot izmazal brez kazni. Njegova naslednja služba je bila na Sv. Heleni. Podnebje mu je ugajalo, prav tako izvrstno sadje in bil je kar srečen. Kakor v Capelownu so ga tudi tukaj priporočila pisma uvedla v najvišje kroge. Najel si je hišo, ne daleč od tistega znamenitega mesta, kjer je dal veliki Korz slovo temu svetu.

Dr. Barry je postal kmalu najvišji zdravnik pri četi. Čeprav je imel že štiri in dvajset let službe, je bil videti še zmerom komaj trideset let star. Še zmerom je živel tako razskočno. Na tihem je pa dosti žrtvoval tudi za reveže in pomoči potrebne. Kadar je na svojem poniju jahal skozi mesto, je bil skoraj smešen. Nasil je visoke pete, debele podplate in velike ostroge, ki so neprestano žvenketale. Na kodrastih lasih je imel velikanski triglebnik, oblazinjeno sedlo je bilo bolj podobno zibelki kakor pa sedlu. Tropičnega sonca se je vapoval s srehi podobnim dežnikom.

V začetku je bilo vse dobro. Dr. Barryja so spoštovali in ga ljubili vsi sloji, posebno pa še pacienti. Potlej se je pa sprl z nekim častnikom in mu na skrajno predrzen način odrekel zadoščene. Izključili so ga iz častniškega kluba in ga kot jetnika poslali nazaj na Angleško.

Tudi zdaj je stopila vmes neka skrivnostna moč. V Londonu so ga



**S postelje vodi tovarno**

Niš, aprila  
V Nišu živi osemdesetleten starec, že več desetletij priklenjen na posteljo. To še ni nič čudnega, nenavadno je pa to, da je ta starec, deda Stojan Denčić, lastnik precej velike opekarnice, ki dela s polno paro. Vse delo v tovarni vodi starec sam, kajpak s postelje. V postelji se pogaja z delavci, v postelji sprejema naročila in v postelji — dela križe pod razne račune, kajti deda Denčić ne zna ne brati in ne pisati.

V mladosti je bil deda Denčić pastir. Živel je prav puščavniško življenje na neki planini, ni se strigel in ne bril. Ko je pa srečal neko muslimanko in se zaljubil vanjo, je sprejmenil svoj način življenja. Prišel je v mesto in takoj šel v neko službo.

leg angleščine govoril tudi nemščino, je postal vodnik tujcev.

Lani, meseca aprila, je vodil po lepi dubrovniški okolici mlado norveško novinarico Oldegardo Rutovo, ki si je prišla ogledat naše južno Primorje, Boko Kotorsko in Cetinje. Simpatičen vodnik in njegovo živahno pripovedovanje sta Oldegardi tako ugajala, da se je v Zulfa do ušes zaljubila in ga ni mogla pozabiti. Tudi njemu je bila všeč lepa Norvežanka in med njima se je vnela prava ljubezen. Slednjič je Oldegarda morala odpotovati na Norveško. Svojemu očetu, bogatemu bančnemu ravnatelju in drugim domačim je vsa navdušena pripovedovala o čarih naše domovine in tudi o svoji ljubezni. Naposled je oče le privolil v njen zakon s Hercegovcem in Oldegarda se je spet napotila v Jugoslavijo po svojega bodočega moža. V Su-

**Če Vam je težko pri srcu in si želite malo razvedrila, potem sezite po »Družinskem tedniku«!**

**Ostovska ušesa**

Oslček se je sprehaljal po travniku. Bil je na moč žalosten.  
»Če premisslujem o svojem življenju,« je rekel svoji ženi, »moram ugotoviti, da imam presneto malo od njega; noč in dan vlačiti tovore — in pri tem biti zasmehovan od starih in mladih.«

**Zjutraj seveda, posebno pa zvečer: Chlorodont-zobna pasta**

Prislužil si je toliko denarja, da je zgradil opekarno. Vse svoje življenje ni bil bolan, pred nekaj desetletji je pa padel z voza in odrezali so mu morali obe nogi. Od tistih dob leži v postelji in prav kakor prej, ko je bil še zdrav, s postelje brezhibno vodi svojo tovarno.

botiči je bogata norveška novinarka sklenila civilni zakon z muslimanom Konjhodžićem in se odpeljala z njim v Dubrovnik, kjer se pripravlja na sprejem svojcev v svojem novem domu.

Novinarica je vsa navdušena za lepote naše domovine in pošilja neprestano na Norveško svoje reportaže. Tudi sama je v Oslu predavala o krašnosti našega Primorja in navdušila mnogo Norvežanov za našo domovino, tako da si bodo prišli sami ogledovat njeno lepoto.

**Neki star beograjski ribič je ujel 85 kil težkega soma**

Beograd, aprila  
Neki star beograjski ribič zadnji čas ni imel sreče pri ribolovu. Zaman je vsako jutro veslal po Donavi in spuščal v reko svojo mrežo. Le redko je ujel večjo ribo.  
Zdaj se mu je pa vendar nepričakovano nasmehnila sreča. V trenutku, ko se je najmanj nadejal, se je v njegovo mrežo ujel velik som in se z vso silo premetaval po njej.  
Ribič je začel dvigati mrežo. Ujeta riba se je pa premetavala tako močno in obupno, da se je stari ribič zbal, da mu ne bi strgala mreže. Ves razburjen je poklical neke ribiče, ki so s svojimi mrežami lovili nedaleč od njega. Štirje ribiči so mu prihiteli pomagat in kmalu so velikoga, 85 kil težkega soma potegnili iz vode.  
70letni ribič Zivko Stamenković je bil zelo vznemirjen, ko je videl, kako velikega soma je ujel. Bil je vesel ko malokdaj, kajti sreča se mu je nasmehnila ravno o pravem času. Kakor pripoveduje sam, v zadnjem času pri ribolovu ni imel mnogo sreče in si je moral vsak dan izposoditi od kakšnega ribiča 10 dinarjev.  
Zdaj bo menda stari Zivko bolj potrpežljivo čakal, da se mu bo v mrežo spet ujel tako težek som.

**Nenavaden samomor**

Subotica, marca.

Pred nekaj dnevi si je 56letna Marija Salajeva, strugarjeva žena izbrala kaj nenavadno prostovoljno smrt. Vsa se je polila z gorilnim špiritom in se zažgala. Ko so jo našli, je bila že mrtva.

Nesrečna žena je že večkrat poskušala napraviti samomor, a vselej so jo rešili sostanovci. Trpela je namreč za hudimi živčnimi napadi in je živela v večnem strahu, da bo končala v blaznici. Zato se je odločila, da si rajši sama konča življenje.

**Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!**

**BAYER**  
**ASPIRIN**  
TABLETE  
Glas. reg. pod št. brojem 32608 od št. Kl. 1936

*Pažnja Vas varuje razočaranja!*  
Zalo že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jav križ, kajli brez tega znaka ni Aspirina.

**ŽRČALO**  
naših dni  
Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

**Žalostno, a resnično...!**

Poznam profesorja. Je sin revnih staršev in zato je moral študirati v revščini in pomanjkanju. Takrat je bil seveda ponižen... Toda ko je gimnazijski prag prestopil kot profesor, je svojo revščino mladih let najbrže pozabil, kajti le tako si morem razlagati tale dogodek:  
Pri nekem predmetu je ta profesor pregledoval, ali ima vsak učenec knjigo. Kar vstane neki dijak in reče, da knjige nima. Ljubeznivi profesor ubogega dijaka najprej nahruli, nato pa vpraša, zakaj nima knjige.  
»Ker sem revni, mi je oče ne more kupiti,« je odgovoril dijak. Tedaj pa profesor zakriči: »Če si revni, pa ostani doma!«

IN-CU

**Boljši je dober sosed...**

Pred nekaj dnevi sem imela opravke v mestu. Nazaj grede sem pa gledala, da bi dobila koga domačega, ker se pot vleče skozi gozd in je zato precej dolgočasna. Malo izven mesta naletim na žensko, ki je doma iz sosednje vasi in kar vesela sem bila njene družbe.

Pa mi je vsa objokana začela pripovedovati, da je bila na sodišču, kjer teče pravda že dva meseca. Za malenkostno škodo, ki jo je povzročila krava na sosedovem, je nastal prepri. Beseda je dala besedo in čast se je morala oprati pri odvetniku. Pa še ni konec sovraštva in sosed spet toži. Priče za pričami romajo na sodišče brez konca in kraja. Stroški so pa iz stotakov poskočili že na tisočake. Kar nehoti sem se spomnila na stari pregovor, ki pravi, da je dober sosed boljši kakor deset stricev. Posavka.

**Osebnosti**

**Zloraba brezposelnosti**

**Poročila sta se:** Pri Sv. Juriju v Prekmurju: g. Tone Šmanjdek, dipl. tehnik pri murski terenski sekciji v Gor. Radgoni, in gđ. Elza Pliberškova, učit. v Serdici. — Obilo sreče!

**Umrli so:** V Ljubljani: Vlasta Miheličeva, roj. Juvancova; Franc Kliš, bivši čevljarški mojster; Vida Mahničeva, stud. med.; dr. Julijan Kotzmut, višji okrajni zdravnik v pok.; Viljem Rohrman, kmetijski svetnik v pok.; Pavla dr. Mayerjeva, roj. Tomšičeva; Leo Paulin, lesni industrijec; Ernest Černe, žel. uradnik; 7letna Marija Zalokarjeva, hčerka dimnikarskega mojstra in pos. v Radovljici; Matija Wriseher, višji žel. inspektor v pok.; Elza Hrovatova, poštna uradnica. V Mariboru: Ciril Lovce, čevljarški mojster; 66letni Ivan Mrak, žagar; 87letna Marija Čafova, zasebnica; 52letni Julij Omeruš, trg. iz Sv. Marjete na Drav. polju. V Celju: 19letni Stanko Pečnik, trgovski pomočnik. V Mostah: Angela Knolova, hiš. posestnica. V Trzinu: Ivan Foršek, lastnik trvdke Karel Koželj. V Radovljici: Ana Zupancova. V Ribnici: Konrad Erhovci. V Jurjevici pri Ribnici: Franc Kovačič, pos. in trg. Na Rakeku: Iva Rupenova, posestnica in trgovka. V Postojni: Albin Perhavec, sod. nadoficial v pok. V Logatecu: Valentin Semrov, posestnik in gostilničar. V Kranju: Ivan Sušteršič, hiš. posestnik in kol. kar. V Boštanj: 54letni Anton Brinovec, pos. — Naše iskreno sožalje!

Moji materi se je primerilo tole: Na znani ljubljanski ulici jo je pred kratkim ustavil neznan možki in jo, češ da je brezposeln, prosil za denar. Ko mu je prošnja odbila, je napravil obupan obraz in dejal: »Torej bom res moral vztrajati pri svojem sklepu.«

Moja mati je sodeč po njegovem obupanem obrazu menila, da si misli napraviti kaj hudega in mu dala 10 dinarjev. Ko je že odhajal, ga je pa vendar vprašala, kakšen sklep je prav za prav napravil. Tedaj ji je brezposeln veselo odgovoril: »V skrajni sili sem že res hotel prijati za delo.«

Žal, da takšni in podobni delomržneži škodujejo pravim revežem. Djakinja

**Higiena**

Razgovarjal sem se z gospodično, ki je bila nekoč prodajalka v mlekarni. Med drugim mi je tudi pripovedovala o neki precej brezvestni prodajalki, ki je bila tako malomarna, da je gostom v mlekarni nalivala mleko v neoprane skodelice, ki so jih že poprej rabili drugi gostje. Če vzamemo, da pridejo v mlekarno vsakovrstni ljudje, mladi, zdravi in krepki delavci, a tudi takšni, ki so zraven bede in bolezni prikrajšani tudi še za čistočo, si lahko mislimo, kako velika je potem nevarnost, da se okužijo zdravi ljudje. S. š.

**Plačajte naročnino!**



K francoskim predsedniškimi volitvam: prezident Lebrun s svojo ženo v Elizejski palači.

## Gospa Rooseveltova in filmske zvezde

Žena predsednika Združenih držav ima zelo rada filmske umetnike in se z njimi zelo dobro razume

Washington, aprila.

Te dni je gospa Rooseveltova sprejela ameriške novinarje in se z njimi dalj časa pogovarjala o filmski umetnosti in o filmskih zvezdah. Gospa Rooseveltova je povedala, da ima zelo rada v gosteh filmske umetnike in umetnice in da se z njimi prav dobro razume.

»Ze od nekdanj sem rada vsaj od daleč opazovala umetniški svet, svet ljudi, ki se s strastno ljubeznijo predajajo svojemu poklicu. Umetniki, posebno igralci, pa bodisi filmski ali gledališki, so v zasebnem življenju navadno čisto drugačni kakor na platnu ali na deskah. Le redko se zgodi, da

prva, a ne vsiljiva. Prepričana sem, da bo to dekletce vse življenje ostalo prvo v katerem koli poklicu. Včasih se Shirley čisto sprosti in je otrok kakor njeni sovrstniki. Njena filmska družba je prosila, da bi malo Shirley v Beli hiši nekajkrat slikali. To je bila pa dolgočasna zadeva. Preden so Shirley uredili kodrčke, je poteklo skoraj pol ure. Uredila jih je mama. Vprašala sem dekletce, ali ji takšno urejanje ni odveč in odgovorila mi je čisto odkrito: »Tisto že, ampak mama zna to tako dobro napraviti.«

Tako je pripovedovala gospa Rooseveltova o filmskih umetnikih, ki so res pogosto njeni gostje. Na koncu je dejala:

»Jaz imam vse rada in se z vsemi prav dobro razumem.«

### Spodletelo mu je

Newyork, aprila.

Mnoge ameriške radijske postaje so te dni oddajale senzacionalno poročilo, da je znanega ameriškega pisatelja in pustolovca Halibertona — ni dolgo, kar je odplul z majhno ladjico čez Tihi ocean — blizu San Franciska zajel orkan in ga potopil z ladjo vred. Takoj je krenila proti kraju nesreče reševalna odprava, nekaj letal in nekaj ladij. Doslej ponesrečenca še niso našli in bo morda le res, da je žalostno končal v morskih valovih.

Njegovo življenje je bilo izredno pestro in burno. Pisatelj Haliberton se je takorekoč lovil za dogodivščinami. Pred nekaj leti je zbudil zanimanje vsega sveta, ko je na slonu jahal čez Alpe, prav tako in prav po tisti poti, kakor nekoč vojskovodja Hanibal s svojimi četami.

To mu pa še ni bilo dovolj. Pogumni možak je z letalom preletel najvišji

vrh Himalaje, peš je pa križem prepotoval Abesinijo, Arabijo in otok Borneo.

Mnogo snovi je dal časopisom tudi tedaj, ko je preplaval Mrtvo morje in Panamski prekop od Atlantskega do Tihega oceana. Tudi Nil je preplaval brez bojzani, da bi ga pojedli krokodili.

Ali bo potovanje na majhni jadrnici čez Tihi ocean res zadnji divji poskus tega modernega dona Kihota? To bodo pokazali prihodnji dnevi.

### Ameriška demokracija

Washington, aprila.

Te dni je gospa Rooseveltova izjavila v nekem ženskem klubu v Los Angelesu, da se o priliki angleškega kraljevskega obiska pred angleško kraljico ne bo globoko poklonila, kakor se je lani poklonila gospa Lebrunova. Gospa Rooseveltova je sicer dejala, da nima osebno nič proti takšnemu izkazovanju časti, da ji je bilo pa uradno sporočeno, da je takšen poklon nepotreben.

### Ne mara se učiti zgodovine

Edinburgh, aprila.

Velike preglavice dela svojim profesorjem 13letni dijak Aleksander Mickintaylor iz Ballshila blizu Glasgowa. Fantič se namreč za nobeno ceno noče učiti zgodovine in ostaja ob petkih, ko je zgodovinska ura, redno doma. Aleksander je pa drugače prvi odličnjak v razredu in ima v vseh drugih predmetih same petice.

Zdaj so dečka izročili zdravnikom-psihologom, da bi ugotovili od kod izvira njegova mrznja do zgodovine.



Mrs. Vanderbiltova, znana dama iz newyorške družbe, ki ji je ameriška modna akademija prisodila mesto med dvanaestimi najokusnejše oblečenimi Američankami.

### 3000 din zasluži na teden — z lovom na pajke

Rio de Janeiro, aprila.

Elizabeta Robinsonova, 19letna Angležinja si na kaj nenavaden način služi svoj vsakdanji kruh. V južno-ameriških džunglah lovi pajke in druge strupene žuželke za razne znanstvene zavode, in zasluži tako 3.000 din na teden.

Nekaterim se zdi ta vsota pretirana,



Glavni trg v albanski prestolnici Tirani. Od leve na desno: vojno ministrstvo, urad za javna dela in finančno ministrstvo.

a če pomislimo, da stavi moderna Robinzonka vsak dan, vsako uro, svoje mlado življenje na kocko, bomo razumeli, da mora drago prodajati svoj plen. Elizabeta je izjavila, da ji je njen nevarni poklic čisto všeč in da ga ne bi hotela zamenjati s kakšnim drugim, manj nevarnim, a tudi manj zanimivim.

### Slikar, ki se je zarotil proti denarju

Sydney, aprila.

Avstralski slikar Noel Bood se je pred dvema letoma zarotil, da vse svoje življenje ne bo več v roke denarja, niti se ne bo nikoli več z njim okoristil. Pred nekaj leti, ko se je še posluževal denarja, je za nekaj funtov kupil neki samotni otok, 900 kilometrov oddaljen od Townsvilla.

Na tem otoku si je zgradil skromno kočjo, zdaj v njej živi popolnoma sam in od časa do časa slika. Hrani se z zelenjavo, ki jo sam goji in z ribami in mesom živali, ki jih sam ulovi. Svoje slike prodaja samo takrat, kadar je v veliki stiski in še to samo za živila. Iz njegovega besedišča so izginile vse besede, ki so v zvezi z denarjem in kupčijo.

### Najdebelejša zakonca na svetu

London, aprila.

Nedvomno sta najdebelejša zakonca na svetu gospod in gospa Worldova; po rodu sta Avstrijca, zdaj se pa mudita na poročnem potovanju v Londonu. Oba skupaj tehtata 1.120 funtov, torej okrog 707 kil.

### Na svetu je 94 milijonov žensk z imenom 'Ana'

Stockholm, aprila.

Svedski filolog profesor Karlson že več let raziskuje izvor raznih krstnih imen. Pri tem svojem znanstvenem delu je prišel do zanimive ugotovitve, da živi na svetu med Romani, Slovani in Germani okrog 94 milijonov žensk, krščenih na ime 'Ana'. Zivele Ančke!

### Zlat rudnik je plačal z zabojem piva

Sydney, aprila.

Avstralski listi pišejo te dni o nekem zelo zanimivem dogodku. Gre za zlat rudnik v jugozapadni Avstraliji, ki ga je nekdo kupil — z zabojem piva.

Zdanji lastnik tega rudnika je potoval na svojem vozu z zabojem piva

### Po pomoti je poslal pogrebni venec živemu prijatelju

London, aprila.

Gospod Milton, predsednik občine v Etmontheonu, je doživel te dni kaj neprijetno presenečenje. Prav pri kosilu je pozvonilo, na pragu je stal cvetličarski vajenec, ki je prinesel zanj pogrebni venec z napisom: »Svojemu dragemu prijatelju v spomin na vojne dni!«

Gospod Milton je takoj vedel, kdo mu je venec poslal, a ni si znal razložiti, zakaj. Telefoniral je pošiljalcu venca, kako in kaj in je zvedel, da je umrl v njegovi občini neki njegov solmenjak in tako s svojo smrtjo zakrivil vsi to nerodno zmedo. Venec so kajpak takoj vrnil cvetličarni.



Mala je blažena in ponosna zraven, ker je dobila živo jagnjice za velično darilo.

### Velika prerokovalka ni slutila, da jo bodo prijeli

Budimpešta, aprila.

Policija v Budimpešti je prijela znano prerokovalko madžarske prestolnice Babetto Šilbigerjevo, ki so se ji doslej uresničila mnoga prerokovanja znamenitih svetovnih dogodkov, na primer odstop angleškega kralja Edwarda VIII., septembrska kriza in propad Češkoslovaške.

Ta prerokovalka se bavi s prerokovanjem že 15 let in v tem času se ji je posrečilo pridobiti zaupnike iz najboljše pestanske družbe.

Zanimivo je pa, da prerokovalka ni že v naprej slutila, da jo bodo prijeli. Madžarska policija je namreč hotela iz prestolnice pregnati vse prerokovalke in sleparke in je tako prišla tudi Babetto Šilbigerjevo.



Pogled na albansko pristanišče Drač, ki so ga Italijani bombardirali in nato zasedli.



K dogodkom v Albaniji: kralj Zogu in njegova mati v albanskih narodnih nošah.

igralca tudi v življenju igra; navadno se nam zde na primer filmski zvezdniki in zvezdnice v resnici čisto drugačni kakor v filmih. Prva velika igralka, ki sem jo spoznala, je bila Eleonora Dusejeva. Eleonora je bila tako nežna in lepa, da menda nisem videla lepše ženske kdaj pozneje.

Pred tremi leti sem prvič povabila filmske igralke v goste v Belo hišo v Washingtonu. Prvo leto sem se spoznala z igralko Ginger Rogersovo, tedaj je bila ona moj edini gost. Drugo leto sem že povabila Jeanno Harlowo, Roberta Taylorja in še nekatere druge igralce in igralke. Razkazala sem jim Belo hišo in bili so zelo navdušeni.

Lani je bila moj gost slavna mala Shirley Templova. Priporočil mi jo je naš finančni minister, pa tudi sama sem želela pobliže spoznati malo umetnico. Povabili smo jo v Belo hišo in finančni minister sam je bil njen vodnik. Mala Shirley je tudi v resnici tako ljubka ko na platnu, žal je pa bolj podobna odrasli gospodični kakor otroku. Njena mati je sicer zelo inteligentna in ne pusti, da bi ljudje njeno hčerko preveč razvajali, a filmarje je Shirley že nekako zresnilo in ji vzelo tisto otroškost, ki smo je vajeni pri otrocih njenih let. Najbolj mi je bilo pri Shirley všeč, da je bila povsod

**ČIST BEL OBRAZ**  
v 10 dneh z uporabo FEMINA  
kreme proti PEGAM. Suha ali  
mastna 20' - din Po povzetju  
pošilja:  
**PARFUMERIE BALOG — STARI BEČE,**  
Dunavska banovina.

## Obisk na grškem gobavskem otoku

Iz temnosinjega morja se dviguje pod krasnim grškim nebom na severovzhodni obali otoka Kreta čisto gol in skalnat otok; to je mesto pregnanstva, kamor pošilja Grčija vse svoje gobave bolnike in jih tam za stalno naseli. Čeprav so Spinalonga mnogi opisali kot madež civilizacije in kot pekel na zemlji, kaže opis, ki ga podaja o svojem obisku na otoku gobavcev vseučiliški profesor dr. Vlavianos v »Nemškem zdravniškem tedniku«, da je grška država za nesrečne bolnike storila vse, kar bi moglo olajšati njihov položaj.

Spinalonga je v srednjem veku služila Benečanom dolga stoletja za trdnjavo. Z zidovi in nasipi so napravili iz že naravno utrjenega skalnatega otoka eno najvažnejših trdnjav; bila je v njihovi posesti do 1715. leta. Še iz tistega časa so se ohranila velika kanska vrata, ki so skozi njih hodili v vas; oktobra, leta 1904. so pa v to vas naselili gobavce. Zraven starih, bolj redko obijudenih hiš, je v zadnjem času grško ministrstvo zdravja sezidalo nove večstanovanjske hiše, cerkev, lekarno z bolniškimi sobami, razkuževališče in veliko dvorano s knjigami, radiom in biljardom, ki služijo bolnikom za razvedrilo in kratak čas.

Pacienti dobivajo vsak dan od države določeno vsoto denarja, da z njim plačajo svoje izdatke. Skrbje tudi, da bolniki, ki ostanejo na otoku skoraj vse življenje, žive v družinskem krogu. Ne pošiljejo jih v veliko bolnišnico, temveč žive bolniki v stanovanjih in sami kupujejo vse potrebno od branjcev, ki redno prihajajo na otok. Zenske kuhajo, šivajo in celo vodijo gospodinjstvo. Razen zdravnika, duhovnika in nekaj strežnikov, je na otoku tudi nekaj zdravih žena, ki so svo-

jim mozem prostovoljno sledile v pregnanstvo. Pogosto sklenejo bolniki zakon tudi med seboj. Kljub boleznim staršev se lahko rode zdravi otroci, ki jih takoj prevzame in vzgoji država; kajpak starši pogosto nečesto odati svojih otrok, ker dobe zanje v slučaju, da ostanejo pri njih, prav takšno podporo kakor za odrasle. Potlej preti otroku nesreča, da bo moral deliti s starši tragično usodo.

Kljub čisti obleki je pogled na bolnike, ki spremljajo obiskovalce v določeni razdalji, zaradi strašnih bolezenskih znakov zelo žalosten. Na Spinalongi žive pred vsem bolniki v že zelo hudem stadiju; njihovi obrazi imajo že spacen izraz z bulastimi in ranastimi izrastki in otepelostjo krinke. Manjkajo jim razni deli obraza in udov, nekateri so tudi že slepi. Vse to zbuja v opazovalcu globoko sočutje z nesrečnimi bitji.

Bolnike zdravijo v najnovejšimi zdravili in država stori vse, da bi jim pomagala. Da se pa kljub vsemu čutijo zapostavljene in so nezadovoljni, ni kriva oskrba in okolica, ne strašni bolezenski znaki in le majhno upanje na ozdravljenje, temveč duševna bolezen, ki se loti bolnikov zaradi njih strašnega telesnega stanja. V Grčiji hočejo z razlagami o gobavosti omogočiti ljudem hitrejšo spoznanje boleznih, izolacijo in zdravljenje.

Dr. Vlavianos je mnenja, naj bi gobavim bolnikom z neplodnostjo odpravili možnost razploditve in pododvajanja, dokler se znanosti ne posreči najti tudi za gobavost kakor za druge neozdravljive bolezni pripomoček in pot, da bi te ljudi spet lahko uvrstili v človeško družbo.

## Slučajno je postal ljubček, zdravnik in slepar

Berlin, aprila

Mladi inženir Hans Werner je te dni doživel zelo razburljivo doživljaj. Sprehajal se je po berlinskih ulicah. Na lepem je začutil močan udarec po glavi in že v naslednjem trenutku mu je padla pred noge neka knjiga. Razjarjen se je mladenič ozrl, da bi videl, kdo je tako nesramen, da ga je napadel kar s knjigo. V petem nadstropju neke hiše je na oknu zagledal mlado, simpatično damo, ki se mu je z ljubkim nasmehom opravičevala za svojo nerodnost.

Hansa Wernerja je jeza takoj minila. Pobral je knjigo in pohitel v hišo, da jo vrne mladi dami. Pojasnila mu je, da je s knjigo v roki sanjarila na oknu. Na lepem ji je pa knjiga ušla iz rok in tako se mu je pripetila »nesreča«.

Prijetremu razgovoru je sledil prvi poljub. Hans Werner je užival in bil je srečen, da mu je slučaj pripomogel k tako lepemu doživljaju.

Ko je še ves v ognju objemal mlado žensko, je nekdo pozvonil. Dama je bila vsa zmedena. Povedala je, da je zunaj njen mož. Kaj storiti? Brez dolgih pomislekov ga je prosila, naj gre odpirat vrata in naj reče njenemu možu, da je zdravnik, ki ga je poklicala njegova žena.

Razburjen je Werner odšel k vratom. Srečanje z možem je bilo kaj neprijetno. Ta namreč ni takoj razumel položaja, temveč je stekel v ženinovo sobo, kjer ga je čakalo presenečenje. Žena je skoraj čisto naga ležala na divanu. Še preden je mogla njegova jeza privreti na dan, je začela hiliti bolezen. Tako sijajno je igrala namišljeno bolnico, da ji je mož res verjel. Rotil je Hansa Wernerja, naj mu ozdravi ženo. Werner je napravil vse kar je mogel. Mlada žena se je spet zavedela. Spretno mu je razložila vso zadevo. Ta je pa z lepimi besedami spremljal mladeniča do vrat in mu pri slovesu stisnil v roko stotak.

Od 10 oseb jih ima 7 zobni kamen.

Tudi Tebi grozi z izpadom zob!

Varuj se ga!

SARGOV

# KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

nerja, naj mu ozdravi ženo. Werner je napravil vse kar je mogel. Mlada žena se je spet zavedela. Spretno mu je razložila vso zadevo. Ta je pa z lepimi besedami spremljal mladeniča do vrat in mu pri slovesu stisnil v roko stotak.

## Ženin, ki ni vedel, da je oče petih otrok

Lyon, aprila.

Na lyonski občinski urad sta pred kratkim prišla dva mlada človeka, da bi se poročila. Do poroke pa ni prišlo, ker je službujoči uradnik izjavil mlademu paru in pričam, da je ženin že poročen, še ne ločen in da ima pet otrok. Nevesta je omedlela, ženska pa novica ni nič manj presenetila.

Ko se je razburjenje nekoliko poleglo, je občinski uradnik povedal, da je v spisku občanov navedeno tudi ženinovo ime. Pripisano je, da je oženjen in da ima pet otrok. Razen tega

so se ujemali tudi vsi drugi podatki, dan, mesec in leto rojstva, materino in očetovo ime, s podatki, ki jih je navedel ženin.

Tako so morali poroko odložiti. Nekega občinskega uradnika so poverili, da stvar preišče. Poiskal je človeka z istim imenom in ugotovil, da ta človek še zdaleč ni podoben mlademu ženinu.

Vmešala se je tudi policija, ki je dognala, da je ženin pred nekaj leti izgubil svoj potni list in vse svoje listine. Našel jih je neki nepridiprav. S svojo ženo in otroki se je naselil v Lyonu in živel daleč od policijskega nadzorstva. Bogve koliko časa bi to še trajalo, če se ne bi hotel pravi lastnik tega imena oženiti.

Šele ko bo vsa zadeva razčiščena, se bo razočarani parček lahko vzel.

## Slava indijskih maharadž v zatonu

Kalkuta, aprila.

Zdi se, da je začela slava indijskih maharadž temneti. Njihovi nekdanji pravilni dohodki se čedalje bolj manjšajo, zato so maharadže primorani, da na moč štedijo. Tako je uvedel buharski maharadža na svojem dvoru največjo štednjo.

Šel je tako daleč, da je začel štediti celo pri hrani svojih žena. Maharadža si je izmislil poseben način prehrane za svoje mnogoštevilne žene. Hrano namreč dobivajo sorazmerno s svojo težo; tiste, ki so šibkeje, dobivajo manjše obroke hrane, močnejše pa večje.

A to še ni vse. Maharadža je tudi uknil prispevke, ki jih je dajal svojim ženam za njihove zasebne potrebine: ščince, lepote, obleke itd. Zato si morajo mnoge izmed njih pritrpati od ust, če hočejo kupiti najpotrebnejšo obleko.

A tudi ministri in dvorjani niso na boljšem. Nič več nimajo tistih sijajnih obedov, kakor njega dni, temveč se morajo zadovoljiti s tistim, kar ostane na maharadževi mizi.

## Pes, ki kadi

Smederevo, aprila.

Cistilec čevljev v glavni smederevski ulici Peter Linc je v šestih mesecih naučil svojega psa Diana kaditi cigarete. Vsako jutro pokadi eno cigareto.

Pes kadi kakor človek. Mimoidoči so pogosto priče tega zanimivega primera. Diana najraje kadi cigarete »Morava«; če ji kdo ponudi kakšno drugo vrsto cigaret, to takoj opazi in je neče sprejeti.

## ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Marsikateri snubači si beli glavo, koliko dote bo imela njegova nevesta, pa čeprav jo jemlje iz ljubezni. V takšnem primeru so imeli in še imajo kaj lahko stališče snubači v Bretanji na Francoskem. Tamkaj pridejo neveste ob nekaterih praznikih na ples v rdečih krilih, obrobjenih z rumenimi in belimi trakovi. Ti trakovi kažejo, koliko dote bo imela dekle. Vsak beli trak pomeni srebro, in sicer 100 frankov, vsak rumeni trak pomeni pa zlato, in sicer 1000 frankov. Tako imajo srečni snubači v tem delu Francoske točen pregled o srebrni in zlati teži svojih izvoljenk.

V svetovno znani mestni kleti v Bremeu imajo menda najdražje vino na svetu. Je to rensko vino iz leta 1624., vredno, ako pristajemo obrest, nič več in nič manj ko 420 milijard dinarjev. Steklenica tega vina bi stala 1750 milijonov dinarjev. Najbrže ga ni na svetu bogataša, ki bi dal za eno samo steklenico vina toliko milijonov, torej bo lahko vino ležalo v kleti še tako dolgo, da bo podvojilo svojo ceno...

Da niso vsi rekordi samo plod današnjega neugnanega časa, pričra kyonika, ki pripoveduje o nenavadnih zmoglostih napolitanskega peveca Brosca Farinellija, živel je v XVIII. stoletju od l. 1705. do 1782. Leta 1734. je Farinelli nastopil v Londonu in zbudil pri svojih poslušalcih ogromno pozornost. Kronika pravi, da je obsegel njegov glas 7 tonov več kakor glas navadnega peveca, razen tega je pa lahko celih šest minut pel en sam ton. Sloves o njegovih čudovitih zmoglostih je prodral celo do španskega dvora. Melanholični španski kralj Filip V. je Farinellija povabil na svoj dvor, da bi ga razveseljeval s svojim petjem. In res je Farinelli pel na španskem dvoru dolgih 15 let, vsak večer istih pet pesmi. Tudi rekord!

Njega dni so bile operacije prav tako ali pa še bolj nevarne kakor danes, a ne samo za bolnike, temveč tudi za — zdravnike. Znameniti Hamurabijev zakonik (izdal ga je babilonski kralj Hamurabi 2200 let pr. Kr.) ima več prav nevarnih paragrafov za kirurge. Tudi tedaj so bolniki zdravnikom operacije mastno plačali, a nižji sloji so jih plačevali dokaj ceneje kakor mogočniki. Ako operacija ni dobro uspela, je moral zdravnik — plačati kazen. Pri nižjih slojih je bila ta kazen samo denarna, pri plemenitih se je moral pa zdravnik oddolžiti tako, da se je sam ranil. V nekaterih primerih so kirurški celo odsekali roko; če je pa umrl sin kakšnega posebno slavnega mogočnika pod kirurgovim nožem, se je oče lahko maščeval tako, da je dal umoriti zdravnikovega sina. Dobro, da dandanes ni več tako...

Dobro, da ne živimo na Japonskem, Japonska bi namreč bila za nas »svet narobe«. Tamkaj najprej zgrade streho, šele potlej stene. Bela je barva žalosti, dežnik postavljajo s kljuko navzdol, knjigo prieno brati pri koncu, stran pa od desne proti levi. Pismo konča Japonec z datumom in nagovorom, pri datumu pa napiše najprej leto, potlej mesec in šele potem dan; krstno ime postavi za rodbinskim imenom, samokolnico pa vleče, namesto da bi jo vozil. Častna stran na Japonskem je leva in ne desna; ako hočemo nekoga prikljati, potlej mu z roko odmahujemo. Mizar obliči potegne k sebi, torej ravno narobe kakor pri nas. Moški stopi v sobo pred žensko. Drugi kraji, druge navade...

## Tat se je zaljubil v podplate svoje žrtve

Newyork, aprila

Marianne Grebova, bolničarka v Newyorku, se je neke noči iznenada zbudila, ker jo je nekdo ščegetal po podplatih. Ko je prižgala svetilko, je zagledala zraven postelje nekega mladeniča, ki ji je svetoval, naj se nikar ne razburja in zahteval njene prihranke.

Prestrašeno dekle je zatrjevalo, da nima denarja. Tat je sedel na rob postelje in ji začel dvoriti. Priznal ji je svojo ljubezen in občudoval njeno lepoto.

Da bi se ga otesla, mu je miss Grebova odgovorila, da ga tudi ona ljubi in da si je prihranila 55.000 dolarjev; drugi dan se bosta telefonično dogovorila za sestanek.

S tem je bil tat zadovoljen in ker se je z bolničarko zabaval že celo uro, je naposled odšel. Drugi dan ga je pa prišla policija, ravno ko je telefoniral svoji ljubici.

Na policiji se je izkazalo, da je mladenič Joseph Perez, ki je zagrešil že več tatvin. Stražnikom je zatrjeval, da je bil pač pijan, ker je napravil takšno neumnost.

## Da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tednik«!

Novela „Družinskega tednika“

## Zadnja stran iz dnevnika

Napisal C. B. Wind

Iz radia je prihajala pridušena večerna godba.

Gospa Drakejeva je sedela za mizo in brala roman. Od časa do časa je le naspol dvignila pogled k aparatu. Za isto mizo je sedel tudi njen mož, s cigareto med ustnicami in stenografiral. Ze več let je imel navado, da je pisal dnevnik o važnih doživljajih in dogodkih v svojem življenju. Danes ga je prevzela tiha sreča. Svojim listom je imel zaupati skrivnost:

»Ne morem tajiti,« je napisal, »da sem v mislih pogosto pri Silviji. Ko je danes stopila v mojo delovno sobo, mi je kar dih zastal. Moja prva misel je bila, da bi lepo dekle objel. A zadržal sem se. Čudno, moral sem pomisliti na svojo pridno ženo. Kako težko bi mi bilo, če bi ji postal nezvest. Na drugi strani je pa spet Silvija tako lepa, tako ljubka...«

Takrat mu je pero zastalo; dvignil je glavo. Iz radia je prihajalo strahovito živžvanje in brnenje, bobnelo je in puhalo kakor v parnem kotlu. Različne postaje so se oglasile hkrati. Za trenutek je utihnilo, potlej pa spet začelo kakor v razdraženem panju.

»Kaj je pa že spet?« je nejevoljen vprašal Drake.

»Motnja,« je menila njegova žena. Skušal je pisati dalje, a zaman. Ra-

dio je povzročal čedalje večji hrup. Naposled je gospa Drakejeva vstala in ga zaprla.

»Jutri bom poklicala inženirja Kranicha, da bo aparat temeljito pregledal,« je dejala.

»Vsaka dva tedna ta škatla ni v redu; gospodu Kranichu moraš vendar natančno razložiti, da bo naposled vendar že enkrat mir.«

»Mu bom že povedala,« je odgovorila in brala naprej.

Poznega popoldne, nekaj mesecev nato, je bilo v Drakejevem stanovanju strahovito razdejano. Omare in predali so bili odprti, premetani in prebrskani kakor po vltomu. Gospod Drake je ležal urtev na tleh.

»Moj ljubi mož!« je tarnala mlada žena, medtem ko je policijski zdravnik preiskoval mrtveca. Drugi uradniki so pa brskali po stanovanju. Zdravnik je ugotovil:

»Zadavljen je, očitno med ruvanjem. Ze eno uro je mrtev.«

»Tega ne razumem,« je menila mlada vdova.

Medtem ko je policijski zdravnik zapisoval svoje poročilo, jo je začel nadzornik zasliševati.

»Kako se je zgodilo?« je vprašal.

Z objokanimi očmi je gospa Drakejeva pripovedovala:

»Pred dobro uro sem odšla z doma, da bi nekaj nakupila. Nikogar ni bilo v stanovanju. Ko sem se pa komaj čez četrto uro vrnila, so bila vrata na stečaj odprta. Prestrašena sem vstopila in ko sem prišla v to sobo, sem zagledala svojega moža negibno ležati na tleh. Klicala sem ga in tresla; nobenega znaka življenja ni pokazal. Takoj sem poklicala zdravnika, ki je že čez nekaj minut prišel. Zal je mogel ugotoviti le še smrt. Popolnoma nerazumljivo mi je, kako se je vse to zgodilo. Moj mož je bil navadno ob tem času še v pisarni in ni imel navade priti poprej domov, kakor pred osmo uro.«

»Ali je imel vaš mož sovražnike?«

»Ne verjamem. Bil je miren človek in se ni z nikomer prepiral.«

»Ali ste sicer opazili kaj sumljivega?«

»Ne. In čez nekaj časa je mlada žena pristavila.

»Nekaj minut poprej, preden sem zapustila stanovanje, je pozvonilo — zunaj je stal mlad moški in me poprosil za podporo. Dala sem mu drobiž in nato je odšel.«

»Kakšen je bil moški?«

»Ni bil slabo oblečen, prav za prav po zunanosti ni bil videti potreben podpore.«

Gospa Drakejeva je tujea izčrpno opisala. Kmalu je tudi sosedka povedala, da je pred kakšno uro neki tuje odšel iz hiše.

Takrat je prišel neki uradnik in tiho dejal nadzorniku:

»Branjevine izjave se ujemajo z

izpovedjo mlade vdove. Pred dobro uro je gospa Drakejeva pri njej kupila krompir in zelenjavo. Ničesar na njej ni zbudilo njene pozornosti.«

Nadzornik se je zamišljeno poprskal po bradi in se obrnil h gospi Drakejevi:

»V suknjiču vašega moža smo našli listino z denarjem. Čudno, da je morilec ni vzel s seboj. Berač, ki se za listino niti ne zmeni ne, je dandanašnji presneto redek?«

Nastala je tišina. Skrbno so preiskali mrtvečvo obleko.

Na lepem je nadzornik stopil v kot in očitno opazoval radijski aparat. Obrnil se je in v dvoro prodromo motril.

»Kje ste kupili radijski aparat?«

Redečija je zalila obraz mlade žene. Skoraj jecljaje je odgovorila:

»Radio je moj mož kupil pri trdkri Kranich.«

»In kdo ga je popravil, kadar ni bilo kaj v redu?« je vprašal nadzornik dalje.

Mlada žena je obstala ko okamenela, nobena mišica na njej se ni zganila. Tesnobna tišina je zavladala v sobi.

»Kdo je popravil radijski aparat, kadar je bil pokvarjen?« je ponovil kriminalni nadzornik.

Njene ustnice so zatrepetale:

»Ne razumem, kaj želite?«

»Tako? Ali obvladate stenografijo? Ne? Potlej vam bom nekaj prebral. Morebiti me boste potlej bolje razumeli...« Iz svojega žepa je izlekel beležko, polistal po njej in dejal:

»To je dnevnik vašega moža. Poslušajte, kaj je napisal včeraj: Silvija je odšla čez morje. Škoda, nikoli več je ne bom videl. Dobrega

pol leta sem jo na lihem občudoval. Nisem hotel izdati svoje žene. Bedak. Zdaj ko imam pravico do tega, je prepozno. Silvija je odšla. Nesreča ne pride nikoli sama. Cutim pritisk, strasen, boleči pritisk. Ko sem šel danes mimo Kranichove trgovine, sem videl svojo ženo v zapnem pogovoru z inženirjem. Po pozdravu, ki se je z njim poslovila od njega in po smehljaju, ki je spreletel njegov obraz, sem takoj spoznal, da me moja žena z njim vara. Kakor blisk me je spreletelo: če moja žena zahrpeni po svojem ljubimcu, ga pokliče v naše stanovanje. Na zunaj se zdi, da pride inženir popravljati radijski aparat. Zato ima radio vsaka dva dni neko motnjo. Tudi davi je zvočnik na lepem odpovedal in moja žena je hotela inženirja poklicati za jutri. Najbrže se mi še roga, češ, ti bedak, ki niti ne slutiš ne. A le počakaj, nezvestnica, zdaj že vem, koliko ura bije. Jutri bo nesramnež spet prišel v mojo hišo; presenetil vaju bom in potlej sam Bog ve, kaj se bo zgodilo...«

Pri teh besedah se je gospa Drakejeva zdrznila, sesedla se je na stol in obliše so jo solze. Težko sopeč je izjecljala:

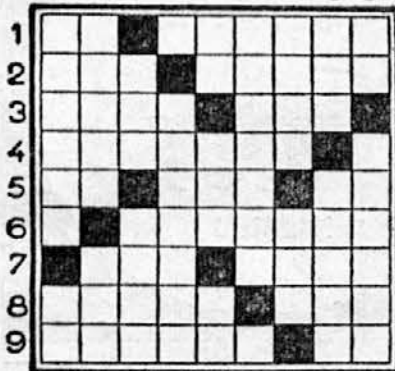
»Ne vem, kaj je bilo z menoj. Nesrečna sem. Z inženirjem sva bila sama v stanovanju, ko so se vrata na lepem odprla in je nepritakovano vstopil moj mož. Trenutek naju je gledal z bliskajočimi očmi. Potlej je pa ko besen planil na Kranicha; začel se je pretep in inženir je med ruvanjem mojega moža zadavil. Potlej...«

Naprej ni mogla več. Glas ji je odpovedal...

Križanka in uganke

KRIZANKA št. 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9



Pomen besed:

Vodoravno: 1. predlog; kos nakita; 2. žuželka; evropska prestolnica; 3. sirote; grška črka; 4. glasbilo; 5. ka; narobe svetoven jezik; okrajšava za slovenski; 6. gorovje v Sev. Ameriki; 7. moško ime; Mojzesov brat; 8. jed; Mohamedov zet; 9. mesto v Rusiji; okrajšan prislov.

Navpično: 1. zakon; del voza; 2. del bibavice; žensko ime; 3. mesto v Birmi; prvi človek; 4. Can-karjeva zbirka pesmi, ki so jo sežgali; 5. bog solnca; žensko ime; ploskovna mera; 6. mrčes; 7. sorodnica; papiga; 8. žensko ime; sestavni del iglavcev; 9. nikahnica; riba.

ZLOGOVNICA

Iz zlogov al, ba, ba, be, bliž, but, ca, ca, ca, da, de, de, e, e, e, gon, ja, jo, ka, ka, kri, li, li, lip, na, na, nač, nek, ni, nje, no, o, o, o, pa, pet, ra, ra, re, re, sa, sa, skor, sla, sla, sta, št, te, te, ti, tu, val, ve, vi, vi, vost, sestavi sedemnajst besed naslednjega pomena: 1. nekdanji graščinski priganjač; 2. bolezen dlesna; 3. evropska država; 4. kar človeka boli; 5. zakrije rano; 6. majhen kos lesa; 7. vrsta lesa; 8. književnost; 9. ameriška država; 10. emravost; 11. geometrični lik; 12. šport; 13. zvezda; 14. izraz iz računstva; 15. dobra jed; 16. užitek; 17. to, kar je preveč.

Vse prve in četrte črke, brane od zgoraj navzdol, dajo znan rek.

PREMIKALNICA

PRAVOSODJE PIGMALION EMANUEL KOTILJON PORTICI ZNANOST

Te besede premikaj tako, da dobiš v treh zaporednih, navpičnih vrstah tri jugoslovska krajevna imena.

IZLOCILNICA

PONEDELJEK, OSNOVA, OD-VETNIK, BRIGADA, POGLAVJE, PRAVOPIS, RAZLIKA, BENKO-VAC, PLAST.

Iz vsake besede vzemi tri zaporedne črke in sestavi iz njih pregovor.

MAGIČEN KVADRAT

1. A A A A A 2. A B B D D 3. D I I I I 4. L L N N N 5. O O R S S

Iz teh črk sestavi besede naslednjega pomena: 1. mesto v Istri; 2. električen tečaj; 3. moško ime; 4. mirno življenje; 5. poljedelska kultura.

Besede se berejo enako v navpičnih in vodoravnih vrstah.

PIRAMIDA

A A A A A I I I K K K K K L L L L O S S S S S T T

Te črke uredi tako, da dobiš: 1. samoglasnik; 2. kvarto; 3. ribiško pripravo; 4. rastlino; 5. podobo; 6. ime papeža; 7. pripomoček pri razsvetljavi.

V vsaki novi besedi so vse črke iz prejšnje besede in še ena nova.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: os, izbira, lek, Pariz, Itak, kes, vedomec, Jr, Nil, da, politik, Rab, Tina, puran, Pan, Ararat, Ra. Navpično: oljiva, pa scter, R U. R., kad, para, konobar, Zorko Prelovec, ml, na, bakelit, Irec tip kis, dinar, az, nakana. Stopnice: Duhbor, vdan, st, pedatek, preda-ja, Peladun, prigoda. Vražja: para - Iza, paraliza. Izlocilnica: Angli-z izgubi vsako bitko razen poslednje. Premikalnica: Trnova Ojmovac, Zilina. Posetnica: Progovni moljster. Dopoinilnica: Janko Kerzink.

Moja pot v službo

Moj edini vsakdanji sprehod je moja pot v službo. Zal pa pot v službo marsikateri ni sprehod, nekaterim je ta pot hudo odveč in se pogosto pritožujejo čeznjo.

»Ko le ne bi bilo te zoprne poti v službo in iz službe domov,« mi je ondan tožila neka moja znanka. »Vselej srečujem iste ljudi, gledam iste obraze, hodim po istih ulicah...«

Kako narobe govori moja znanka. Res je, vsaka izmed nas, ki hodi v službo, mora zaradi naglice hoditi zjutraj in opoldne po istih ulicah, toda, ali so te ulice res zmerom enake? Koliko novega se zgodi vsak dan na eni sami cesti, koliko življenja teče skozi njo, koliko neugnanega, kipečega življenja! Po svetu ne smemo hoditi z zavezanimi očmi, poleg nam ne bo nikoli nobena pot dolgočasna, pa čeprav smo primorane iti po njej vsak dan štirikrat ali še večkrat.

Marsikateri je, prav kakor meni, pot v službo med tednom edini stalni in vsakdanji sprehod. Kajpak pot v službo ne more biti sprehod tistim, ki vstanejo zjutraj zadnje minuto, potem pa tečejo v službo, ne da bi pogledale na desno in levo, kvečjemu, da vržejo sem in tja kakšen prestrašen pogled na električne ure. Tudi tistim pot v službo ne more biti sprehod, ki gredo po cesti s pobešeno glavo, z očmi, uprtimi v tla. In še nekatere zamude svoj vsakdanji sprehod, tiste, ki gredo vsak dan v službo in iz službe s kopico tovarišic, kar venomer samo klepečejo, premlevajo in opravljajo svoje bližnje, ne da bi utegnile pogledati okrog sebe, ne da bi se utegnile zanimati za pravo življenje, ki kipi okrog njih.

Pot v službo je lahko prav tako zanimiva, druga in domača, kakor nam je ljuba dobra prijateljica, kakor nam je draga dobra knjiga. Še vse bolj, kajti življenje je dragocenejše od sleherne, še tako dobro napisane knjige. In na ulici je življenje postoteno, potisčeno!

Kadar grem po cesti, opazujem svet okrog sebe. Tudi jaz srečujem na svoji poti v službo malone vsak dan iste ljudi in iste obraze, a ti ljudje in njih obrazi so vseeno vsak dan drugačni. Včasih so ti obrazi negibni, dolgočasni, otožni, včasih jih ozarja smehljaj, smehljaj, ki prehaja na ulici z ustnic na ustnice, ne da bi se ljudje tega zavedali. Potlej je toliko majhnih, nežnih prebliskov, iskric, ki jih kreše življenje na ulici: očka, ki pelje v šolo svojega sinčka prvošolca, dve majhni šolarici, s torbicami na hrbtu, zatopljeni v važen razgovor o šolski nalogi, mlada uradnica, nova od nog do glave, najbrže je hranila denar za obleko vso dolgo zimo. Potlej pa vsako leto isti znani letnih časov: prodajalčki cvetlic, ragelj, medenih kruhkov, potlej prodajalci suhe robe, zobotrebec in rešet, pozimi pa prodajalci drv v obročih in prodajalci premoga.

Misli si, da je pot v službo sprehod, pa boš videla, da ti nikoli ne bo dolgčas. Zavedaj se, da je to malone edina priložnost, da si na svežem zraku in da moraš to priložnost kar najbolj izrabiti. Ustvari si iz dolgočasne, zoprne poti v službo prijeten sprehod, ustvari si priložnost za opazovanje, za razmišljanje, hkrati pa tudi priložnost za okrepitev telesa na svežem zraku. Hodi v službo dovolj zgodaj; ako je pot dolga, denimo pol ure, si jo razdeli takole: prve četrt ure hodi počasi in dihaj globoko, da se navadiš na zrak in da telo okrepiš in osvežiš. Drugo polo-

vico poti pa hodi vse hitreje in hitreje, prožno, z dvignjeno glavo; hitra hoja je namreč prav priporočljiva, posebno za tiste, ki se sicer vse premalo bavijo s športom.

Zjutraj in opoldne ne glej v izlozbe, pač pa opazuj ljudi okrog sebe, imej odprte oči za vse, kar se godi na ulici. To ni radovednost; tako si boš izostrila dar opazovanja, ki je v današnjem življenju vsakemu človeku prav tako potreben, kakor je za dobro uradnico potrebno popolno znanje strojepisja in stenografije. Zvečer ne hodi domov po isti poti, ki po njej prihajaš zjutraj in opoldne v službo. Izberi si novo pot, čez park, po novih ulicah, skozi nov del mesta, po zanimivi ulici z novimi izlozbari, pot, ki bo poživila tvojega duha in tvojo fantazijo. Vsak večer ostani po službi vsaj še urico na svežem zraku, tako boš kar najbolj pravilno zaključila svojo vsakdanjo pot v službo in in iz službe. Ako boš ravnala tako, boš kmalu lahko dejala: »Moja pot v službo je moj najljubši sprehod.« Saška.

Moda in lepota v Newyorku

Znana francoska novinarka Marcelle Auclairova je po svojem potovanju po Ameriki napisala v neki francoski ženski reviji več zanimivih člankov o življenju sodobne Američanke. V dolgem članku sem skušala iz njenih poročil zbrati tisto, kar bi utegnulo naše bralke posebno zanimati.

Današnja Američanka je prav tako elegantno oblečena kakor današnja Francozinja, le z manj denarja. Do elegancije in dobrih oblik ji pomagajo velike modne trgovske hiše. V teh hišah dobi ženska vse, od nedrčka, do čevljev in rdečila za ustnice. Amerika je dežela demokracije na vseh poljih, tudi na modrem polju. Ameriška delavka je prav tako dobro oblečena kakor ameriška uradnica ali ameriška intelektualka. Ženske iz gornjih desetih tisočev se kajpak oblačijo drugače, si lahko kupujejo dragocenejše obleke, a sicer te v Ameriki preseneti izredno visoki splošni standard ženske mode, nege in lepote.

V Ameriki na cesti le redko srečaš žensko, ki bi bila slabo oblečena. To pa zato, ker so v Ameriki tudi poceni blaga zelo skrbno obarvana in potiskana, prav kakor dražja in boljša blaga. Isti vzorec vidiš na svili po 120 dinarjev meter in na kretunu po 10 dinarjev meter. Tudi modne trgovske hiše so urejene za vse sloje. V isti hiši lahko kupiš dragoceno obleko — pariški model za 1.200 dinarjev — če pa nimaš denarja na prebitek, si boš kupila prav tako srčkano, lepo ukrojeno in sešito obleko za 200 dinarjev ali še ceneje. Skoraj bi dejali, da ni razlike med dragimi pariškimi modeli in cenejšo obleko, sešito in ukrojeno v Ameriki, razlika je le v imenu krojača ali šivilje. In prav ta imena — čeprav v resnici ne pomenijo toliko — plačujejo bogate Američanke z bajnimi cenami.

V veliki ameriški modni hiši dobiš že gotovo obleko po vsaki meri in za vsako telo. Morda se ti bo to zdelo neverjetno, a je resnično. Američanka sovraži pomerjanje oblik. Njenemu značaju in temperamentu ustrezajo že izgotovljene obleke. Prav zato imajo velike ameriške modne hiše en krog obleke v vseh velikostih, isto obleko si omisliš lahko, če si suha kakor trlica, ali pa debela ko sodček. Isto obleko kupiš lahko tudi, če si v pričakovanju; ukrojena in sešita je prav za to priložnost. Za bodoče matere ima pa vsaka modna hiša še poseben oddelek z oblekami, ki se dajo praktično širiti in prepenjati, z oblekami, prikrojenimi prav za bodoče mamice.

Postrežba v teh modnih hišah je skoraj da popolna. Razumljivo je, da se lahko daš v takšni trgovini tudi negovati obraz, manikirati, pedikirati in celo masirati. Med tem ko te manikirajo, si lahko izbiraš razne modne potrebščine, nogavice, čevlje, ročne torbice in podobno. Samo telefoniraš in že pride na pomenek prijazna prodajalka, ki po nekaj minutah razgovora s teboj že točno ve, kakšen je tvoj okus. V neki izmed modnih hiš si celo lahko kupiš postavo. Tako vsaj pravi reklama. S pomočjo elektrike, posebne shujševalne vode in posebne masaže ti res v eni uri postavo tako uredi, da se ti obleka, ki ti je bila prej preozka, zdaj tako pada, kakor bi bila vilita zate. Ti shujševalni postopki pa niso prav nič škodljivi za zdravje.

Kaj pa osobje v takšnih modnih hišah? Manekinke in mnogostevilne prodajalke v takšnih trgovinah so prijazne, nasmejane, vesele, zdrave. Torej jim mora biti kolikor toliko dobro. Res je. Menda je ni države v Evropi, kjer bi bilo za zdrave uslužbenec tako dobro poskrbljeno kakor v Ameriki. Vsaka prodajalka in vsaka manekinka ima pravico ob sleherni služ-



Slamnoturumen koplet z bobrovinastim pošivkom na rokavih. Naposled vendar model, ki se poda prav za prav le močnejšim postavam. Ozek pas rahlo označi linijo. Dolžina jopice je zelo primerna, obleka spodaj je pa na moč preprosta.

beni uri 10 minut se umakni iz trgovine, da pojé sendvič, ako je lačna, ali da se odpočije, ako je utrujena. V gornjem nadstropju neke velike newyorške modne hiše imajo uslužbenke dve veliki, zračni in svetli sobi. V eni so divani — za počitek, v drugi je pa nekakšen buffet. Razen tega imajo pa skoraj vse modne hiše za svoje uslužbenke tudi terase za sončenje in tenis. Delodajalci — po navadi so to ženske — se zavedajo, da je poklic teh deklet težak in da uslužbenke in manekinke ne morejo biti s strankami prijazne in vljudne, ako niso site in popolnoma zdrave. Res je vse to urejeno predvsem zato, da se človekove zmožnosti kar najbolj izrabijo, a prav ta red pripomore, da lahko danes skoraj sleherni ameriški prodajalka igra tenis ali golf, ker je to v Ameriki prav zato tako poceni.

Ako se pripelješ iz Evrope v Ameriko, te preseneti posebno to, da je v Ameriki toliko lepih žensk. In vendar Američanke niso lepše od Evropejk.

Kje je torej njihova skrivnost? Predvsem v njihovi negi. Američanka se zna negovati že od najnežnejše mladosti. V Ameriki velja lepota več kakor v Evropi, v Ameriki — malone povsod je tako — lepa ženska prej dobi službo ko grda, v Ameriki je dokaj novih poklicov, ki kar terjajo od ženske, da je kar najbolj negovana in najbolj simpatična.

Zanimivo je, da se Američanka manj šminka in pudra kakor Francozinja. Zakaj? Skoraj vsaka šola ima šolsko gledališče. To gledališče ima svojega svetovalca glede šminkanja. Ni čudno, če se Američanke že v šoli nauče, da se je treba za na ulico lepotočiti drugače kakor za na gledališki oder. Ustnice si Američanka le prav rahlo podčrta, tudi rdečila za lice največkrat ne uporablja. Skoraj vse Američanke pa posvečajo veliko pažnjo svoji koži in dobremu pudru, svojim lasem in zobem.

(Dalje prihodnjič.)



Moderna popoldanska obleka z bolerom in nagubanim krilom, ki odgovarja vsem zahtevam mode letosnje pomladi. Zelo slikoviti so okraski iz zlatih vrtes, pošitj ob vratu in na boleru.

**Praktični nasveti**



Pri čiščenju pletenega pohištva večjih nití mlačna milnica ne zaleže, posebno, če ima pohištvo madeže. Prav zanesljivo vam bo pa pri tem delu v prid vodikov perkis.



Če hočete, da bo vaša metla dolgo uporabna, ji od časa do časa privoščite parno kopel. Zelo vam bo hvaležna zato.

**Naša kuhinja**

**Kaj bo ta teden na mizi?**

Jedilnik za skromnejše razmere  
 Četrtek: Zelenjavna juha, polpeti, solata. Zvečer: Krompirjeva solata, hrenovke.  
 Petek: Polenovka v omaki, krompirjevi cmoki. Zvečer: Palačinke čaj.  
 Sobota: Goveji golaž, polenta. Zvečer: Pljučka s krompirjem.  
 Nedelja: Goveja juha z vlivanci, dunajski zrezki, pražen krompir, motovilec. Zvečer: Liptavski sir, kava.  
 Ponedeljek: Cvetačna juha z rižem, sirov zavitek. Zvečer: Rižev narastek, čaj.  
 Torek: Goveja juha, špinača, krompirjev pire, govedina. Zvečer: Krompir v kosih s presnim maslom.  
 Sreda: Porova juha, sarma. Zvečer: Rižota.

Jedilnik za premožnejše  
 Četrtek: Riževa juha, krompirjev pire, lečnata omaka, govedina. Zvečer: Pomarančni narastek, fige v kompotu.  
 Petek: Fižolova juha, ocvrte ribe, krompirjeva solata z motovilecem. Zvečer: Palačinke s špinačnim nadevom, čaj.  
 Sobota: Krompirjeva juha, polpeti s solato, makova gibanica. Zvečer: Krompirjeva potica, solata.  
 Nedelja: Goveja juha z nastrgano kašo, koštrunove zarezbrnice s sirom, pražen riž, mešana solata, linška torta. Zvečer: Riževi kolački s čokolado, kompot.  
 Ponedeljek: Golaževa juha, pražen krompir, kuhane telečje kosti, motovilec. Zvečer: Pražena jetra.  
 Torek: Kruhova juha, makaronova potica, zelena s telečjimi možgani. Zvečer: Prepražena šunka, krompirjeva solata.  
 Sreda: Telečja obara, dunajski zrezki, pražen krompir, cvetačna solata. Zvečer: Telečji golaž.

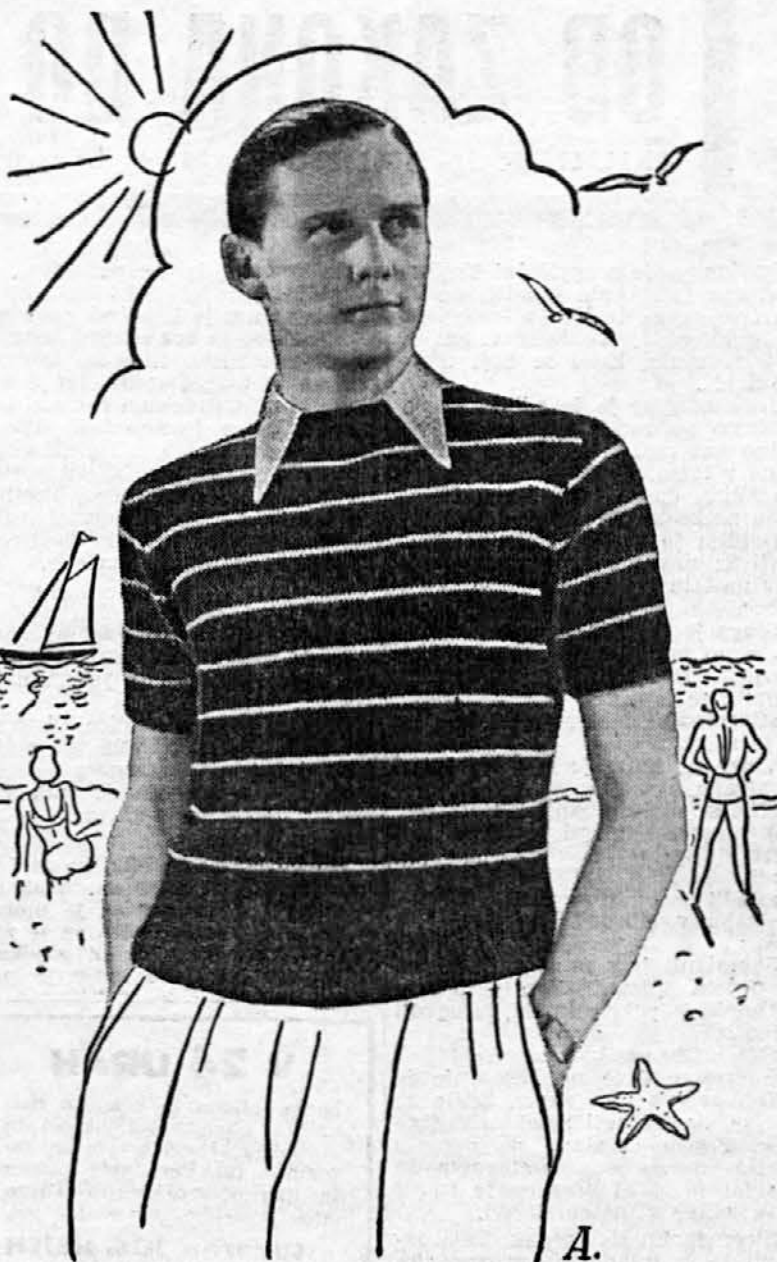
**Pojasnila:**

<sup>1</sup> Pomarančni narastek: Mešaj pol ure 5 rumenjakov, olupke in sok ene pomaranče in 4 žlice sladkorja. Prideni žlico ruma, žlico moke in sneg petih beljakov in speci narastek v dobro pomaščeni pekači.  
<sup>2</sup> Makova gibanica: Stolci v možnarju kozarec suhega maka in ga skuhaj v dveh kozarčih mleka, da bo gost. Ko se ohladi, mu primešaj dva rumenjaka, nekaj žlic kisle smetane in sneg dveh beljakov. S tem nadevom namaži vlečeno testo, potresi ga z drobtinami in sladkorjem, zvij ga rahlo in speci ali skuhaj.  
<sup>3</sup> Koštrunove zarezbrnice s sirom: Sesekljaj nekoliko čebule, peteršilja in dve očejeni sardeli ter namaži s tem točene in malo nasoljene zarezbrnice po eni strani. Duši jih z juho in ko so rumene, jih posipaj z nastrganim parmeskim sirom, prideni tudi malo kisle smetane in jih postavi še za nekaj minut v pečico, da se nekoliko popeko.

**Kaj je to?**



Spojene 505 črte 100 bonbonov Z ČRTO



**Pulover za vašega moža**

Blagor tistim možičkom, ki imajo tako dobre ženice, da zmerom skrbje za njihovo garderobo. Pozimi jim naplejte tople pulovere z dolgimi rokavi, spomladi je pa kajpak treba kaj lažjega. Mi smo pa vselej pripravljene, da skrbnim ženicam pri njihovem delu pomagamo. Prav zanesljivo ste si že belle glavo, kje bi dobile kakšen kroj za praktičen pulover, ki bi ga rade spletle vašemu možičku za spomladanske izlete.

Za tale pulover potrebujete 300 gramov temnomodre volne, bolj tanke ali bolj debele, to boste pač sami preudarili. Poleg tega potrebujete 50 gramov bele volne iste kakovosti in dvojne pletilke; en par št. 3 in en par št. 3,5.

Za prednji del nasnujete 120 petelj, in sicer v pletilke št. 3, 7,5 visoko, delajte v dvojnem rebrastem vzorčku (dve levi in dve desni) potlej pa same desne. Na vsake štiri vrste dodajte na vsaki strani po eno petljo, na vsakih 14 vrst pa napletite dve do tri vrste z belo volno, da bo imel pulover lepe, bele proge. Morebiti bi vam bile všeč tudi živordeče ali temnorumene proge. Kakor vam pač bolj ugaja. Ko boste napletli že 35 cm visoko, začnite snemati za odprtino pri rokah. V prvih dveh vrstah snemite po dve petlji, v naslednjih dveh vrstah po 3 petlje in v začetku naslednjih 22 vrst po eno petljo. Potlej pletite navpično do višine 55 cm. Za vratno odprtino snemite srednjih deset petelj. Druge petlje, namenjene za ramena, snemite štirikrat in v vsaki drugi vrsti pri izrezu odvezmite še po eno petljo, da se lepo zaokroži.

Hrbet boste pletli prav tako kakor prednji del, nasnujete pa le 110 petelj. Druge petlje, namenjene za ramena, snemite štirikrat in v vsaki drugi vrsti pri izrezu odvezmite še po eno petljo, da se lepo zaokroži.

Hrbet boste pletli prav tako kakor prednji del, nasnujete pa le 110 petelj. Rokavne odprtine smejo biti samo 19 centimetrov visoke.

Okrog vratu napletite 2 cm široko pasico v dvojnem rebrastem vzorčku. Dolžino primerjajte z vratnim izrezom.

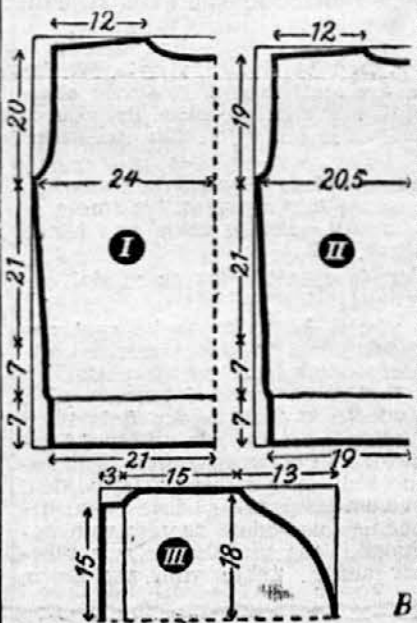
Za rokava nasnujete po 90 petelj na pletilke št. 3 in 3 cm visoko pletite v dvojnem rebrastem vzorčku. Potlej pa z debelejšimi pletilkami 15 cm visoko. Da boste rokav zgoraj lepo zaokrožili, snemajte: v prvi vrsti na vsaki strani po 4 petlje, v naslednjih vrstah po eno petljo, v naslednjih 11 vrstah pa po dve petlji. Ostalo je še 14 petelj, ki jih snemite hkrati.

Vse dele dobro napnite, da bodo imeli ustrezačo obliko in jih z vlažno krpo polikajte. Najprej jih sešijte za poskušnjo z velikimi vbodi, pomerite in šele nato sešijte gosteje.

Pasico v rebrastem vzorčku nič ne likajte, temveč jo prav previdno prišijte okrog vratnega izreza, da se bo lepo raztegnila. Če je vratni izrez premajhen, pustite na rami nekoliko odprtine, jo lepo obkvačkajte in prišijte

majhne gumbe s kvačkastimi gumbnicami.

Upamo, da vam bo šlo delo dobro izpod rok, če se boste le držali dolo-



čenih mer. Če je pulover nekoliko prevelik ali premajhen, to je mogoče popraviti pri likanju. Zdaj pa le izberite lepo volno in hitro na delo!

**Zecalec, zecalec na steni...**

Če se vrnete še tako pozno ponoči domov, nikoli ne pozabite obraza dobro izmisti, tako da ne bo na njem niti sledu kakšnega pudra, šminke ali dnevnne kreme. Kajti vsak najmanjši delec moti znojnice pri njihovem nočnem delu, ko skrbje za vašo lepoto s tem, da globoko diha.

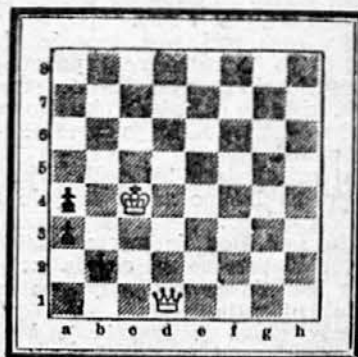
Vaša hoja bo dosti lažja in lepša, če boste vselej pazili na to, da boste noge pripogibali prav v kolku in se bo noga tal dotaknila najprej s prednjim delom podplata. Glavo pa nosite kolikor je mogoče pokonci. Takšna hoja napravi noge daljše in vitkejše, prepreči pa tudi, da se na stegnih ne nabira mast.

Slabega obtoka krvi na rokah z vsemi slabimi posledicami se najlažje izognete, če kakšne štiri tedne vsaj vsak drug dan prste in roke sploh zdrgnete z grobo soljo, razen tega jih pa še zjutraj in zvečer kakšnih deset minut kopljite v izmenični kopeli: mrzli in topli.

**ŠAH**

Problem št. 33

Sestavil Antonio Corrias (1902)



Mat v 3 potezah (B 10)

Problem št. 34

Sestavil Franc Drobny (1887)



Mat v 3 potezah

Vzoren problem: kajti ravno najverjetnejša poteza pripelje edina do cilja. (B 29)

Problem št. 35

Sestavil Friderik Dubbe (1883)



Mat v 3 potezah

Naloga je mikavna že zaradi nenavadne pozicije figur, vendar razplet ni pretežak. (B 30)

Kratka partija št. 14

Z variavškega turnirja 1. 1935.

Beli:	Črni:
Betbeder	F. J. Marshall
1. d2-d4	Sg8-f6
2. Sg1-f3	e7-e6
3. e2-e3	c7-c5
4. Lf1-d3	Sb8-c6
5. e3-c3	d7-d5
6. Sb1-d2	Lf8-d6
7. 0-0	0-0
8. d4xc5	Ld6xc5
9. e3-e4	d5xe4
10. Sd2xe4	Lc5-e7
11. Dd1-e2	e6-e5
12. Se4xf6 šah	Le7xf6
13. De2-e4	g7-g6
14. Lc1-h6??	Lc8-f5

Rešitev problema št. 30

1. Lc6-d7 kar koli
2. Da8-f8, e4, a4 ali a5 mat.

Rešitev problema št. 31

1. La4-d7 Kd5-e5
2. Dh4-c4 Ke5-d6
3. Dc4-d4 mat. Kd5-c5
1. ... Kd5-c5
2. Dh4-e4 Ke5-d6
3. Dc4-d4 mat.

Rešitev problema št. 32

1. Dg5-c1 Ka4-b3
2. La5-b6! Kb3-b4
3. Dc1-c2 Kb4-b5 ali a3
4. Dc2-b3 ali Lb6-c5 mat. Kb3-a2
2. ... Kb3-a2
3. Dc1-c2 šah Ka2-a1 ali a3
4. Lb6-c5 ali d4 mat. Ka4xa5
1. ... Ka4xa5
2. Dc1-b2 Ka5-a4
3. Kb7-c6 Ka4-a5
4. Db2-a3 mat.

**PLAČAJTE NAROČNINO!**



Eden izmed treh krojev plašča, ki so se letošnjo pomlad najbolj uveljavili. Plašč je širok in popolnoma preprosto ukrojen. Tvorivo je pa navadno bolj živahno, starorožnate, rumene ali sinje barve. To je pa tudi najbolj privlačna stran tega plašča.

2. nadaljevanje

5

Pod grajskim ostrešjem je bedel izstradani otrok.

Ze davno se je znočilo. Tema je zavila vso pokrajino v gosto, megleno tenčico, ki je zvezde z neba niso mogle predreti. In čeprav je postajala tema čedalje globlja, je stala Renata negibno ob okroglem oknu in strmela v noč.

Soba brez luči, noč, moreča tišina, ki jo je samo zdaj pa zdaj pretrgal kakšen šum iz daljave, otrok, ki se je opiral ob okno in se zlivaj z okolico, da bi ga človek komaj opazil.

Kaj pričakuje v tej noči? Tiho, pridušeno se je utrgalo z drobnih ustnic:

»Nič, moj Bog, še zmerom nič!«  
Za dekletom so se odprla neka vrata. Slišala je škripanje, pa se vendar ni ozrla.

»Kako dolgo to traja!« je šepnila človeku, ki je stopil v njeno sobo.

Zdaj se je posvetila luč. Leonard je prišel.

»Potrpite!« je odvrnil. »Prezgodaj je še.«

»Prezgodaj?... Ure teko tako počasi.«

»Meni se zde kar prekratke... Poslednje ure preteklosti! Zame, zame so poslednje... Jutri bo vsega konec! Vseh m...«

»Najhujših ur mojega življenja...« je odvrnila sirota. »Zdaj bo vse lepše...«

Možak je skomignil z rameni. Čudno otožen je bil.

»Preden človek obrne novo stran v življenju, se spomni, kaj vse so mu dala minula leta...«

»Okrutna so bila...«

»Pa vendar včasih tudi sladka...«

»Tako nesrečna sem bila!« je vzklila in v groza se je pokazala v njenih očeh ob spominih, ki so se ji zbudili.

Sluga je tiho dejal:

»Tolažil sem vas, kolikor sem vas mogel. Vse sem storil, da bi preprečil naklepe vaše mačehe.«

»Tega ne bom nikoli pozabila.«

»Tako pravi vsakdo...«

»Kaj naj vam pa zastavim, če je moja beseda premoza?«

»Ne dvomim nad vami; nad življenjem dvomim.«

»Jaz mu zaupam!«

»Ker še ničesar ne veste.«

»Ali se ne bi mogla ničesar naučiti?«

Sluga je pobesil glavo:

»O, da.«

»Dele je utrgalo pogled od okna in se grenko zasmejala.«

»Kaj naj vam pa rečem, da vas prepričam?« je potožila.

»Ali bi nocoj vse obljubili?« je rekel grenko.

»Zahtevajte in videli boste.«

»Samo eno željo imam; poznate jo.«

»Pri spominu na očeta vam prisežem, da je ne bom pozabila!« je vzklila s povzdignjenim glasom.

»Naj Bog sliši vašo prisego!«

Ponudila mu je svojo drobno roko. »Ubogi Leonard, zakaj ste v dvomu?«

»Bojim se: slabotni ste, brez izkušenj, presleparili vas bodo. Kako se jim boste postavili po robu?«

»Tako trdoglavo bom kakor tisti slaboumni ljudje, ki znajo ponavljati samo tisto, česar so se naučili.«

»Da, da, glejte, da ne pozabite!« Nasmehnila se je: »Nardelo... Pariz... Zeneva, trije milijoni.«

»Teh pet besed si morate zapomniti!«

»Težke so,« je rekla in se prišla za glavo. Zdajci je pa vzklila:

»Glejte! Glejte!...«

Pokazala je v noč.

»Moj Bog! Luč...«

Tam doli, kakšnih tri sto metrov od gradu sta se zasvetila ob parku na cesti dva avtomobilska žarometi.

Kaj pomeni to skrivnostno znamenje za prebivalce gradu?

Renata si je vsa zmedena pritisnila roko na srce.

Leonard je utrnil luč, da se je soba stemnila. Trenutek nato sta ugasnila tudi žarometi.

»Pravi so!« je zajecijala Renata.

»Hitro vse pripravite!«

Toda možak je še zmerom strmela v temo in samo mahnil z roko.

»Počakajva! Videti morava, ali je vse varno, preden začneva.«

Trikrat je Leonard prizgal luč in jo potem spet ugasnil. In trikrat je v parku žaromet ponovil to znamenje.

»Da, oni so,« je naposled dejal sluga. »Pojdiva!« Pogledal je skozi okno v prepad pod sabo.

»Strela! Temno je kakor v rogu. Ali se boste upali spustiti tu dol?«

»Rajši bi se vrgla v temo, kakor da bi tu ostala,« je odločno rekla. Njen pogled je nemirno visel na Leonardu. Zdel se ji je zamišljen in bala se je, ali se ne bo v poslednjem trenutku premislil. Kako dolgo je trajalo, preden ga je pregovorila... S trdovratnostjo starcev je bil navezan na mlado dekle, hotel jo je rešiti, toda ni se maral ločiti od nje.

# OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN \* iz francoščine prevedel S. C.

Preden ga je prepričala! Tolikokrat mu je morala praviti, da bo vseh težav in trpljenja konec, ko bo polnoletna. Tolikokrat mu je pripovedovala, kako se boji umobolnice!...

Toda zdaj se je že odločil. Mirno je razvil pleteno lestvo, trdno privezal njen konec in jo vrgel v temo.

»Dobro, da je taka tema. Nihče naju ne bo mogel videti.«

Deklica je vzela v roke majhen zavitek; nekaj dragocenih spominov na leta jetništva, povezanih v robec.

Sluga je videl ta zavitek.

»Samo napoti vam bo med plezanjem.« Hotel ga ji je vzeti, toda Renata se je uprla.

»Osemnajst metrov globoko je,« ji je rekel.

Videl je, kako je prebledela in se stresla.

»Nič se niste gibali, slabotni ste. Saj ne boste mogli priti po tej lestvi do tal!«

»Bom!«

»Padli boste in se ubili.«

»Rajši v smrt kakor nazaj v ječo.«

Skomignil je z rameni. Tedaj se je nečesa spomnil. Vzel je debelo rjuho, ki je pokrivala tla, in ogrnil Renata.

»Na hrbtno vas bom nesel.«

S presenetljivo naglasi si jo je trdno privezal na rame. Zdelo se mu je, da ne čuti sploh nikakšne teže. Potem je stopil na okno s svojim dragocenim bremenom in v temi je začel brez opore iskati prve zanke v pleteni lestvi.

Sicer je bil še krepak, toda izgubil je že mladostno prožnost in se je moral precej dolgo truditi, preden je stal na trdnih tleh.

Ko je odvezal Renata, je deklica omahnila. Ali jo je razburjenje tako prevzelo, ali pa je bila res tako slabotna? Izgubila je zavest.

Vzeti jo je moral v naročje kakor otroka in jo odnesti mimo žive meje proti rešilnemu avtu, ki je bil iz previdnosti utrnil žaromete.

Četrt ure nato je Renata odprla oči med blazinami v avtu. Videla je dve stari ženski, ki sta se sklanjali nad njo. »Še diha. Samo brez zavesti je bila,« je rekla ena izmed njiju.

Skozi okno je spoznala Leonarda.

»Zdaj lahko greste. Ne smete se zamuditi,« mu je rekla ena izmed žensk.

Toda zvesti sluga se ni dal odpraviti.

»Ošel bom, ko se bo spet zavedela. Moram ji še izročiti majhen zavitek in se od nje posloviti.«

Renata se je vsa slabotna vzpela. Vzela je zavitek in mu dala roko.

»Vse je v redu!« je vzklil Leonard.

»V dobrih rokah ste. Vaš varuh sedi poleg soferja. Zdaj pojdem in bom pospravil sledove bega. Nihče ne sme vedeti, da sem vam pomagal. Vaša mačeha ne sme ničesar slutiti. Želim vam vso srečo,«

mala Renata, in ne pozabite... ne pozabite...«

Glas se mu je trgal od ganjenja. Sklonil se je čez hladne roke, ki so stiskale njegove. In iz starčevih prsi se je utrgal vzdih, ko je pritisnil svoje ustnice na drobne, bele prste. Potem je Leonard dvignil glavo, zaprl vrata in izginil v noč.

Renatin čuvaj je bil zdaj siromak, ki so mu vse vzeli. Vzeli so mu otroka, ki ga je vzgajal, varoval in naposled rešil iz zločinskih krempljev pohlepne mačehe.

6

Avtomobil je z ugaslimi žarometi in zagrnjenimi zavesami drvel v noč. Renata se je stisnila v kot.

Bala se je nove okolice. Čisto samo se je čutila. Ni bila več v svojem prejšnjem strašnem gnezdu, toda tistega gnezda je bila vsaj vajena. Sklonila je glavo in se zastarmela predse.

Vsa zmedena je bila, ko je Leonard odšel, in solze so jo skelele v oči. Toda kakor se je morala dolga leta premagovati, se je premagala tudi zdaj in ni zajokala. Z vso močjo svoje volje je pre-

## V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH  
LJUBLJANA

gnala žalostne misli, ki so jo begale.

Ženski, ki sta jo spremljali, pa nista bili tako molčečni.

Ena izmed njiju, večja in elegantnejša — bila je grofica d'Armons — je kar naravnost izdala misli, ki so jo obšle, ko je opazovala dekle zraven sebe.

»Strašno je to! Saj ni na ubogem dekletu nič več človeškega!«

»Ta gospa Darteuileva mora biti res prava zver v človeški podobi!« je menila druga, ki se ji je že na obrazu poznalo, da je hišnica ali kaj podobnega.

Bila je Martina Boulinova, nekdanja groficiņa strežnica. Nekoč je bila došla Filipa d'Armons, in tako dobra je bila z njim in tako je skrbelo zanj, da mu je bila bližja kakor prava mati. V družini so jo vsi radi imeli. Mati in sin sta ji pogosto pisala ali jo pa prihajala obiskovat, čeprav je že davno pustila svojo službo in živela od skromne pokojnine, ki ji jo je bil zapustil rajni mož.

In to je bilo treba rešiti Renata, je grofica d'Armons tako pomislila na Martino Boulinovo, ki bi tu lahko pomagala. Dogovorili so

se, da bo dekle dobilo zavetje pri njej in da se bo pri njej tudi omožilo z grofom Filipom d'Armonsom.

Ceprav je bila Martina Francozinja, je hodila v italijanske šole. Tudi grofica je dobro govorila italijanski. Zato sta se v avtomobilu pogovarjali v tem jeziku, da sirota ne bi razumela, kakšne občutke zbuja njen obraz.

»Dekle je res grdo,« je rekla grofica. »Hudo se bojim, da je Filip ne bo maral vzeti, ko jo bo videl.«

»Ubožica res ni prav prikupna,« je pritrčila dojljva v istem jeziku.

»Strašno koščena je in umazana.«

»Gospod Savitri je rekel, da je pri pravi pameti. Vendar bi se človek skoraj moral vprašati, ali je res.«

Ženski sta se kar zgrozili ob misli, da utegne biti Renata blazna, in jo s strahom pogledovali od strani.

Njen obraz je bil ostro izklesan, njena koža kakor iz pergamenta, in zdelo se je, da silijo na čelu in na bradi kosti skozi njo. Njeni udje so bili kakor brez mesa, roke drobne, kakor bi bile kosti pokrite samo s kožo. Lase je imela kuštrave in so viseli od nje, kakor ne bi bili njeni. Oblečena je bila v cunje. Čeprav je svetilka na stropu le medlo razsvetljevala notranjost avtomobila, je bila tudi v njenem siju uboga Renata kakor živo strašilo.

»Ubogi moj Filip!« je zajecijala grofica ob misli, kakšna žrtev čaka njenega sina.

Da bi samo sebe opogumila, si je neprestano ponavljala, da pomeni živi okostnjak zraven nje dvanajst milijonov frankov. Toda ob pogledu na resničnost se ji je zdelo, da so te številke kar splahnele v nič.

Podzavestno si je rekla: »Saj je Filip ne bo maral vzeti!«

Tudi dojljva je morala biti istih misli, ker je tujo opazovala s čudnimi, prav nič sočutnimi pogledi.

»Ne, noben človek ne bi smel biti tako grd...«

»Takšne ne smemo pripeljati s seboj,« je odločila grofica. »Moramo se kje ustavit in nesrečnico vsaj umiti. Kopel, čisto perilo...«

»Tega vam ne bi svetovala,« ji je segla Martina v besedo. »Nevarno bi bilo, če bi se kje ustavili s takšno spremljevalko. Sicer pa gospod Savitri tudi ne bo maral ustaviti.«

»Kaj naj pa storimo? Filip ne bo vzel takšnega strašila!« je vzklila grofica. V duhu je že videla katastrofo, ki jo čaka.

»Obleko imamo s seboj. Poskusimo dekle kar v avtomobilu nekoliko očistiti... Dosti se ne bo dalo popraviti, bolje bo pa le, kakor je zdaj. Glejte, zdaj se vozimo skozi majhno mesto. Lahko bi dobili nekaj litrov vode. Ali ne bi, gospa grofica, naročili soferju, da stopi ponjo?«

Grofica je res velela ustaviti avto.

Gospod Savitri je stopil k vratom. Grofica mu je povedala, kaj želi, toda on je odkimal:

»Že to je bilo neprevidno, da smo se v mestu ustavili. Potrpite še malo. Ko pride čas, bomo že opravili vse, kar je potrebno.«

»Ne, ne!« je odvrnila grofica. »Dekle moramo vsaj umiti, preden se zdani. Nevarno je, če jo vozimo takšno s seboj.«

»Saj smo se dogovorili, da jo boste preoblekli med vožnjo, in obleko imate vendar s seboj.«

»Ali niste videli njenega obraza in njenih las?«

»Tak razumite vendar!« je vztrajal Savitri pri svojem. »Moramo dalje. Vsako ustavljanje bi utegnulo biti nevarno. S seboj imamo dve steklenici vina. Dal vam ga bom. Umili boste dekle z vinom, kakor so se med vojno umivali vojaki.«

Izročil je ženski dve steklenici in avto je zdravel v noč s podvojenimi hitrostjo, da bi nadomestil izgubljene minute.

»Martina, daj mi toaletni kovček!«

Potem sta poskusili dati ubogemu, bledemu obrazu lepšo zunanjsčino in mu viliti nekoliko življenja.

Grofica je slekla rokavice in si zavihala rokave, da bi dojljvi pomagala. Drgnila je Renata po obrazu, kakor je vedela in znala, mazala z milom in splakovala z vinom, ki ga je nalila v srebrno skledico.

Potem sta počasi Renata slekli. Sočutno sta gledali drobno telesce in ji oprezno premikali roke, kakor bi se bali, da ji ne bosta zlomili kakšne kosti. Strme sta gledali votlino, kjer naj bi bil trebuh, okleščene boke in noge, ki so bile komaj tolikšne kakor otroške roke.

In tiho sta šepetali:

»Uboga sirota! Kako je suha!«

Zdaj je že imela sveže perilo. Temnorjava obleka je pokrila belo čipkasto perilo, ki ga je materinska roka izbrala zanjo; toda vse je bilo preohlapno, preširoko, predolgo zanjo in je kar viselo z nje.

»Rekli so mi, da je majhna,« se je oprostila grofica, ki je šele zdaj videla, da se dekletu obleka prav nič ne prilaga. »Vzela sem tisto, kar je za najbolj drobne ženske. Morala bi bila izbrati kaj otroškega. Ali sem mogla slutiti, kakšno je to dekle? In kmalu bo imela ena in dvajset let!«

»Če bi jo človek pogledal, bi jih ji prisodil komaj štirinajst.«

Kaj je pa mislila o tem nesrečnica, ki so jo hoteli spremeniti v spodobnega človeka?

Mirno je dovolila, da sta ženski počeli z njo, kar sta hoteli. Kakor preplašena živalca, ki ne more uiti, je pustila, da sta jo umivali in česali. Bila je tako slabotna, da jo je vsak dotik bolel, in zdaj, ko bi se bila morala prijetno počutiti v mehkem perilu, je ždela v svojem kotičku vsa slaba, kakor bi že izgubljala zavest.

Martina je to prva opazila.

»Še nekoliko vina je v steklenici,« je rekla. »Dobro bi bilo, če bi ga popila. Kaže, da se je spet loteva slabost.«

»Kar dajte ji ga,« je odvrnila grofica, zamišljeno opazovaje Renata. In potem je na glas povedala to, kar si je prej samo mislila: »Njena koža ni bila tako siva od umazanosti... že od narave je takšna... Poglejte, Martina, nihče ne bi mogel reči, da sva jo umili.«

To je bila žalostna ugotovitev.

»Trebba bo nekaj mesecev, da se bo vsaj malo popravila.« »Pazila bom nanjo, kolikor bo mogoče,« je rekla Martina, ki je čutila, kako malodušna postaja Filipova mati.

»Če mi bo dekle zaupalo, bo kmalu dobro. Saj je še mlada in zdi se mi ubogljiva. Mika me, da bi skrbelo zanj, in prepričana sem, da se mi bo posrečilo narediti iz nje zdravo žensko.«

Počasi je Renata v svojem kotu zaspala, ženski sta se pa še nadalje tiho pogovarjali v italijanski o svojem strahu in svojem upanju.

## Humor in anekdote

### Vzrok

»S čim vam smem postreči?« vpraša odvetnik svojega klienta.

»Rad bi vedel, ali imam vzrok za ločitev.«

»Ali ste poročeni?« vpraša odvetnik.

»Kajpak!« odgovori klient.

»Potlej imate vzrok!«

### Skotska

»Dragec, ostani vendar še neka časa pri meni!«

»To pa ni mogoče, dragica. Življenje bi dal, če bi smel ostati, a to nikakor ne gre!«

»Zakaj pa ne?«

»Drevi imamo sestanek v klubu in kdor pride prepozno, mora plačati en šilling kazni.«

### Družinske zadeve

Neki mladi angleški častnik je bil pribočnik svojega očeta-generala.

Pri vojaških vajah je moral pribočnik nekemu višjemu častniku sporočiti očetov ukaz.

»Sir, oče je dejal, da se morate s svojo četo umakniti na grič.«

Stari častnik je kar zaripel v obraz od jeze in se je zadril:

»Tako, to je rekel oče? In kaj je rekla mama?«

### Strogo po navodilih

Ravnatelj nekega ameriškega dnevnika se je nekoč silno jezil na nekega svojega dopisnika z dežele, ker je v svojih poročilih stalno izpuščal imena.

Pisal mu je, da ne bo več sprejemal njegovih prispevkov, če bo še naprej izpuščal tako važne podrobnosti.

Čez nekaj dni je pa poročevalec poslal svojemu listu tole poročilo:

»Como, Colorado, aprila. — Danes popoldne je divjal tukaj silen vihar, ki je povzročil veliko škodo. V gospodarsko poslopje farmarja Henryja Wilsona je udarila strela in ubila tri krave, po imenu Jessie, Lissy in Mary...«

### Veseli Doumergue

Pokojni francoski prezident Gaston Doumergue je bil splošno znan zaradi svoje dobre volje. Svojemu smehljaju se je imel večji del zahvaliti za svojo sijajno kariero in svojo priljubljenost. Nekoč so ga vprašali, kako more biti pri vsaki priložnosti tako vesel. Smehljaje se jim je povedal:

»Če sem dobre volje, se smehljam, ker imam pač to navado. Če se ujezim, se spet smehljam, zato da druge jezim. Njihova jeza me pa spet razveseli, in tako se neprestano smehljam...«

### Hans Albers na maskeradi

Hans Albers je že večkrat dokazal svojo odrezavost. Tako tudi na neki monakovski maskeradi. Albers ni hotel obleči maske, zato je prišel kar v fraku. Neka že precej postarna gospodična, ki je bila tudi brez maske, se je očitno norčevala iz Albersa. Ta se je naposled ujezil in stopil k njej ter jo vprašal, kaj je na njem tako smešnega.

»Oh, veste,« je prasnila dama v smeh,

silno zabavno se mi zdi, ker se vam je tako dobro posrečilo posneti Hansa Albersa.«

»Hvala za kompliment,« je odgovoril Albers, »a priznati moram, da je tudi vaša maska prav uspeša.«

»Toda,« je osupnila zastarela devica, »saj sem vendar brez maske.«

»Saj niti ne



# Gospodična tajnica

Roman velike  
ljubezni  
po znanem  
pisatelju  
Alfredu  
Schirokauerju

18. nadaljevanje

Potem je raztrgal ovitek in bral:

Benetke, 23. avgusta.

Dragi, zapustila te bom. V Berlinu pojdem stran od tebe. Dotlej me boš moral še prenašati, ker se nočem trgati od tebe na potovanju, v tujini. Oprosti mi, da ti pišem to, kar bi ti morala sama povedati. Strahopetno je, vem. Toda storila sem to zaradi tega, da bom prihranila tebi in sebi grenke pogovore. Ne bi me mogel prepovoriti, čeprav si tako dober, čeprav znaš tako lepo govoriti. Odhajam po dolgem, treznem preudarjenju. Sicer pa niti ne vem, ali bi me sploh poskušal prepovoriti. Vem, da tvoja ljubezen ni umrla. Samo nestrpen si postal z menoj. Razumem to. V zadnjih dneh sem te mučila. Nisem mogla drugače. Preveč me je bolelo, da me boš vzel samo zaradi ljudi. Ničesar ti ne bom očitala. Toda moje srce kriči: Ne! Tega ne morem prenesti — tako ne morem biti tvoja žena. Saj tudi takrat nisem hotela, ko si me milsil vzeti zaradi očeta. Še manj zaradi poslovnih ozirov. Postala bom tvoja žena; a ne ostala. Nočem ti pač škodovati, ko ti je toliko do ravnateljskega mesta. Ne misli, da te v tem ne razumem. Toda nočem ti biti na poti. Nisi zaslužil, da bi zaradi mene izgubil srečo, ki se ti ponuja. Storila bom svojo dolžnost. Živeti pa morem samo s človekom, ki me vzame zaradi mene same, ki me pokliče iz najgloblje prepričanja, ker čuti, da je zakon, zakon z menoj, zanj osrečujoča potreba življenja. Odsla bom, ker nočem, da bi se uresničile tvoje besede, da bo tudi najin zakon mučilnica zate in zame. Nočem pozabiti, kaj si mi pripovedoval o vseh tistih zgodbah, ki si jih slisal v svoji pisarni. Nočem, da bi se ljubezen, ki je še ostala v meni in tebi zdobila v stopah zakona. Moja ljubezen naj ti ne bo v breme. Ljubim te — ne tako kakor pred najinim potovanjem! Nočem lagati. Drugače te ljubim, ne manj, le bolj materinsko, z večjo bolečino, bolj izkušeno, a prav tako iz srca in nesebično. Če kdo ljubi, ljubi drugače takšnega, kakršen je — z vso svetlobo in z vsemi sencami.

In to ljubezen si hočem ohraniti. Vsebinsa mojega življenja je, vse, kar mi je ostalo po prvem in edi-

nem doživljanju v življenju. To ljubezen mi pustil!

Benetke, 24. avgusta.

Danes sva se vzela. Bil je najžalostnejši dan mojega življenja. Cutim, kako okrutna sem bila s teboj tam v kavarni na Markovem trgu. Hrepeneče sem iskala dobre besede. Nisem je našla. Oprosti mi. A moje srce je kričalo po tebi.

Ali se boš v Berlinu ločil od mene ali pa bova samo ločeno živela, prepuščam tvoji uvidenosti. Od življenja ne pričakujem ničesar več kakor svojo ljubezen do tebe. Ta mi bo ostala.

Vrnila se bom k očetu. Danes sem mu pisala, da sva se vzela in vem, da bo vesel. Vse drugo mu bom sama povedala.

Najdražji, ljubi moj — to boš zame zmerom ostal. Ljubi moj! V tej uri ločitve — le malo ur bom še pri tebi — se ti zahvaljujem, kakor se le more človek človeku zahvaliti. Srečna sem bila, tako srečna, kakor ljudje le morejo biti. Osrečil si me — osrečil, kakor le more moški žensko osrečiti. Moja sreča je bila kratka, a veličina sreče ni odvisna od njenega trajanja. Bila sem nekoč kraljica med ženami, in to se mi zdi danes mnogo, neizmerno mnogo. Zdaj odhajam v izgnanstvo, nosim s seboj svoje kraljevsko premoženje, ki ga ne morem nikoli izgubiti: svojo ljubezen do tebe. — Za vso bodočnost.

Nekaj te iz srca prosim: ne pridi k meni, ne piši mi, ne poskušaj me izpreobrniti! Ne morem živeti s teboj v zakonu, ljubi, ljubi, edini, dokler boš prepričan, da je zakon križ, smrt ljubezni. Ne morem! Z ljubeznijo ne morem igrati lote-

rije, kakor si pred nekaj dnevi ti rekel. Ne hazardiram — vse ti povem, brez grenkobe in brez jeze. Morda gledam pregloboko. Pozdravljen bodi, dragi moj, moj mož — pa ne mož iz tiste komedije v Me-strah — tisočkrat drugačen in tisočkrat svetlejši, bodi pozdravljen! In če boš kdaj zahrepenel po meni, te bodo objele moje nežne misli. Hilda.

Benetke, 26. avgusta.

Še enkrat sem odprla pismo. Oprosti mi, da je tako dolgo. Poslednjič govorim s teboj. Noč je. V sosednji sobi spiš. Jezis se name, ker sem tako tuja, topa, hudobna. Tako rada bi ti vse to povedala. Zdi se mi pa, kakor bi me zadrževala neka neznanca sila — moj glas in moja krvaveča ljubezen do tebe ne moreta predreti njenega oklepa. Zunaj se iskre luči — soparno je — morje šumi — tako hrepenim po tebi! Tako me boli, da moram jokati! O, če bi mogla priti k tebi in se pri tebi razjokati!

Ne pridi, ko boš to pismo prebral. Nikoli ne pridi! Svidenje bi samo obo ubilo. Le časih misli name, kakor jaz v tej mehki beneški noči, ne na močno odločno ženo, pa tudi ne na drobno, ubogo bedno dekle, ki te tako ljubi, misli rajši na solnčno, veselo, neskrbno bitje, kakršna sem bila, ko sem te spoznala in ko si mi še rekel, da sem tvoja miss Farrenova!

Röhn je stal in bral. Bral je dolgo, dolgo. Zmerom iznova. Potem je spustil pismo na mizo in omahnil v naslanjač, ki je slisal že toliko zakonskega trpljenja. Iznenada je planil kvišku, k vratom. Pa je obstal na pragu..

## ZADEVA TAMANOI

Najzanimivejši kriminalni primer japonske policije

9. nadaljevanje

Količina omatovaževanja v Išgovih besedah je bila dobro odmerjena. V očeh male Kiku se je nekaj zasiknilo.

»Ne, saj ni tako! Oče me ne bi bil prodal, če bi bil potreboval denar zase. Nikoli! — Bile so še druge reči... Ne vem kaj... Nikoli ni govoril o tem...«

»In niti ne sanja se vam, čemu je vaš oče tako nujno potreboval denar? Morda za svojo trgovino?«

»Ne, — drug vzrok je bil... Sodim, da je bila neka ženska... Da, skoraj zanesljivo bi rekla...«

Išiga je napeto pogledal Kiku. Vse je kazalo, da je prepričana o resničnosti svojih besed.

»Ali je kdaj kaj takšnega namignil?« je vprašal.

»Nikoli. — Toda čutila sem. Izpremenil se je... Zakaj ne bi bilo tako, kakor mislim? Moja mati je vendar že tako dolgo mrtva... Oče se je hotel nedvomno spet oženiti...«

Kiku je govorila mirno in brez zagrenjenosti. Vse je zvenelo tako verjetno.

Zdelo se ji je čisto pravilno, da jo je oče prodal, da si je priskrbel denarja za poroko z drugo ženo.

Mrtvi mož iz Tamanoja je imel ime. Dobil je svojo obliko, živel je, da, bili so sledovi, ki so kričali o njegovem življenju.



Hčer je imel, Kiku. Nekje je živela žena, ki jo je hotel vzeti. Ali ga ni pogrešala?

Nekje v Tokiju so bili možje, ki je z njimi kupčeval. Ali se jim ni zdelo čudno, da ga ni bilo več k njim?

Mož je živel, delal, ljubil. Iznenada je izginil. Praznosta je nastala — ali je nihče ne čuti? Ali ni nikogar, ki bi vprašal, kje je možak ostal?

Riutaro Hiba — čuden mož. Zdelo se je, kakor ne bi bil nikoli več kakor ime. Senca, ki se izmuzne iz rok, če jo hočemo prijeti. S sončnim zahodom obledi.

Išiga je stal na strehi veleblagovnice. Spodaj je ležal Tokio, brezmejno morje ljubkih hišic, ki so se na vseh straneh neba stapljale z bledosivim obzorjem. Kamnitni velikani — nebostičniki — so silili iz tega morja kakor čeri.

Nekje v tem brezmejnem mestu je živel neki Riutaro Hiba, majčkena kapljica v morju. Eden izmed petih milijonov.

Tam spodaj se je premikalo na stotisoče pridnih mravelj po zmešani mreži poti. Kakor dirkačji hrošči so drveli avtomobili mimo njih. Tudi Riutaro Hiba je nekoč hodil tam doli. Mora spet najti njegovo sled.

Išiga ni izgubil upanja v uspeh. Razočaranja zadnjih dni mu niso vzela poguma.

Koliko več je že vedel kakor v tisti noči, ko je nekdo našel glavo in telo neznanega moža! Kaj naj pomeni to, da je prišla preiskava zdaj do kraja, kjer je vse kazalo, da ni nobene sledi več?

Samo dalje mora iti in popustiti ne sme. Tu spodaj so ljudje, s katerimi je Riutaro Hiba govoril v dneh pred svojo smrtjo. Samo najti jih bo treba.

Seveda pa je bilo to dosti težavnejše, kakor si je mislil.

Kiku je poznala v Tokiju naslov enega samega človeka, ki je bil z njenim očetom v poslovnih zvezah. Gospoda Tara Nagakave.

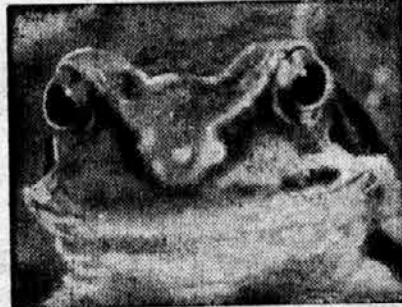
Gospod Nagakava pa z Riutaro Hibo že dva meseca ni več govoril. Tudi njegovega poslednjega naslova ni poznal.

Povpraševanje v hotelih in gostilnah ni prav nič pomagalo. Na nobeni policijski stražnici niso poznali njegovega imena.

Hiba je imel sorodnike na deželi, toda vsi ti že dolge tedne niso dobili nobene vesti od njega.

Nadaljevanje na zadnji strani.

## Življenje živali v



Ali morejo živali misliti, umstveno reagirati? Na to zanimivo vprašanje nam vsaj deloma odgovori najnovejši kulturni Ufin film iz življenja živali; pokaže nam, da sicer nekatere živali morejo misliti, druge pa ne in da delajo te druge živali samo instinktivno. Takšen instinkt, celo nekakšen spomin, pa kažejo vse živali, celo do najmanjših, mikroskopskih.

Neko mikroskopsko majhno živalico so spustili v tenko cevko, tako tenko, da skozi njo ne bi mogli potegniti niti lasu. Živalca se zaradi ožine cevke na koncu ni moglo obrniti, kvečjemu bi se lahko obrnilo tako, da bi se prevalila okrog same sebe. Naposled je živalca to uganilo. Ko so jo

drugič spustili v cevko, ni nič več poskušala obrniti, ampak se je takoj obrnila. Dokaz, da si je skrivnostni obrat že zapomnila.

Nič manj zanimive poskuse niso delali z deževniki. Deževnik pozna samo dve poti: ali leze v notranjost zemlje, torej v temo, ali pa iz zemlje, torej na svetlobo. Kadar je lezel v temo, je dobil lahak električni udarec. Več ko stokrat je deževnik rinil v temo, naposled se je pa le spame-toval in krenil v drugo smer, v svetlobo. Po tem važnem spoznanju deževnik ni nikoli več krenil v temo, ni maral, da bi ga še tolkla elektrika, spoznal je pravo pot...

Tudi morskega prašička so preiz-

kusali pri filmu; obnesel se je kot zelo inteligentna živalca, saj se je tako rekoč na svoj način naučil — brati. V kletki za krmljenje je hrana pod deščico s črko M, medtem ko je hrana pod deščico s črko O, ograjena z žico. Črke na deščici s črko O se večkrat menjajo, samo prosta hrana ostane zmerom pod črko

## kulturnem filmu

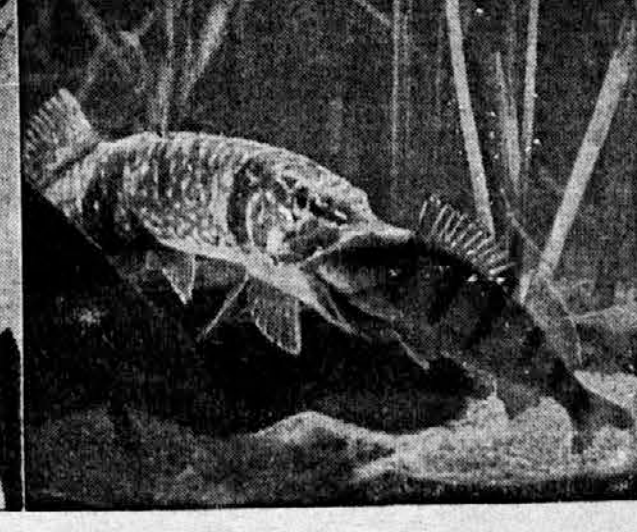
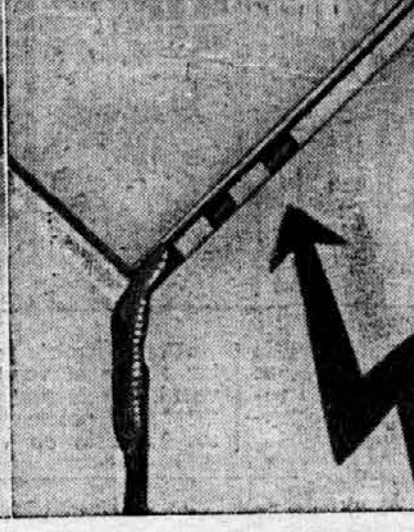
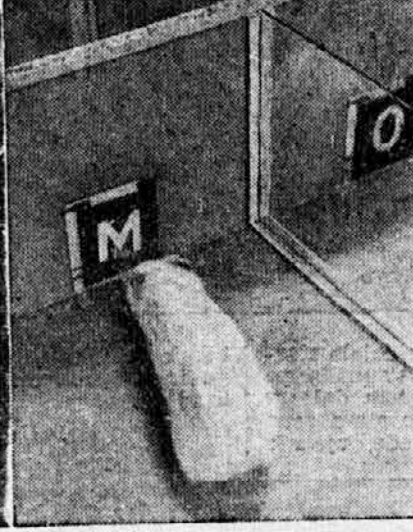
M. V začetku morski prašiček ovohta tudi druge deščice, hoteč priti do ograjene hrane, kmalu se pa tako navadi brati, da takoj steče k deščici s črko M, ker vé, da tam najhitreje pride do krme.

Sicer pa živalce na splošno niso neumne. To so pokazali tudi poskusi z žabami, belimi miškami in opi-cami. Belo miško so na primer spustili v nekakšen steklen labirint, v njem bi se človek zanesljivo izgubil. Na koncu hodnikov je bila slanina. Miška je bila res sprva nekoliko v zadregi, kam naj krene, a v prese-netljivo kratkem času je po zamotan-ih hodnikih prišla do poslastice. Nekam razočarani so bili pa nad srčka-

nimi piščančki. Piščanček vneta zob-lje zruje, kakor hitro mu pa na zrno položimo leseno deščico, takoj pozabi, da je pod njo hrana in niti enkrat več ne kavsne. Ali je pa morda tako pameten, a to je težko verjeti.

Zato je pa opica neverjetno pre-vejana. Ko so ji v filmskem ateljeju banano obesili precej visoko in ji pri-nesli precej doli, a nizek zaboj, se je takoj spomnila, kako bo prišla do sladkega sadeža. Postavila je zaboj pokonci, hitro splezala po njem in zgrabila banano...

Kakor vidimo, je pri živali skoraj tako kakor pri ljudeh: nekatere mi-slijo, druge pa delajo samo instink-tivno.



## Postni mesec ramazan

Ko učenjaki z univerze El-Azhar v Kairu v zadnjem mesecu mohamedanskega leta, prvič zagledajo ščip na vzhodni strani neba, je to znak za vse mohamedance, da se prične postni mesec ramazan. Ti postni so za nas Evropece iz vseh mogočih vzrokov pomembni.

Ce pogledamo na zemljevid, vidimo, da se prične mohamedansko ljudstvo prav za prav pred vrati Evrope, ki so jo nekoč v krščanski vojni hoteli iztrgati kristjanom-nevernikom. Turki so tedaj prodrli do Dunaja. V Španiji in Siciliji priča še veliko sledov pri ljudeh in na deželi o njihovih nekdanjih gospodarjih. Potlej so se pa morali vdati. Dandanes prebiva mohamedansko ljudstvo po vsej severni Afriki, v Egiptu, v Mali Aziji in na polotoku Arabije. Od tod se je razširila vera prerokov čez Perzijo v Indijo, kjer so mohamedanski zavojalci gospodovali v deželi s polno močjo in sijajem več stoletij in dvignili tamošnjo kulturo do nezasišane višine.

V zgodnjem srednjem veku so bili za Evropo mohamedanci ljudje velike spretnosti v umetnosti. Najboljša rezila, najmekkejše svile so prihajale iz njihovih delavnic. Bili so veliki arhitekti, umetniki v ornamentiki, a tudi spoštovani učenjaki. Niso poznali samo ozvezdij in njihovega pomena, temveč so bili tudi slavni zdravniki in lekarnarji.

Pred razvojem evropske tehnike, je bila kultura mohamedancev že zelo razširjena in visoko razvita. Vsi mohamedanci se pa morajo en mesec postiti. Ker računajo po luninem letu, traja post 28 dni. Kako je torej urejen post ramazan, in kaj pomeni? Na ritmičen tek našega življenja na naši zemlji vplivata dve ozvezdji: sonce in mesec. Pri tem ima pa mesec odločilen vpliv na premikanje vode, ki se kaže v plimi in oseki. Od sonca je pa odvisna sprememba svetlobe; iz njegovega krožnega gibanja nastajata dan in noč. V postnih pravilih ramazana igra glavno vlogo sonce. Tako dolgo, dokler stoji sonce na nebu, ne sme mohamedanec med ramazanom ničesar pojediti, ničesar piti in tudi ne kaditi. Po sončnem zatonu se jim pa ni treba več postiti. Tako morajo delati v ramazanu v 28dnevem postu vsak dan.

V osebno življenje mohamedanca prinese ramazan veliko spremembo. Od 14letnih otrok dalje se morajo vsi, ženske in moški, brez razlike podvrčiti tej postavi. Samo hudo bolni in zelo stari ljudje so izvzeti. Vzhod sonca v vsaki vasi in v vsakem mestu naznani s strelom. Mnogo navad je prišlo v Islam iz stare tradicije puščavskih plemen, in tako ob tem času ni nihče več v postelji. Nespodobno bi bilo ležati po sončnem vzhodu.

Cez dan kljub gladi in žeji vsakdo opravlja svoje delo. V ramazanu imajo posebno veliko dela, kajti za ramazanom pride petdnevno praznovanje novega leta. Po hišah čistijo, perejo, pečejo, vsak član družine mora dobiti za praznike novo obleko. Čevljarji, krojači in drugi obrtniki se trudijo, da bi se pred prazniki izvršili vsa naročila. Na cestah po mohamedanskih okrajih nič ne opaziš, da se ljudje postijo. Živahna, pestra slika vrvečih ljudi ni nič spremenjena. Samo če bolj natanko opazujemo, vidimo, da pred kavarnami ni kadilcev pip in da je cigareta, tako priljubljena pri vseh, izginila. Gospodnje pa tožijo, da služabniki pobijejo več posode, kakor navadno.

Kakšne zahteve se terjata ramazan! Premagovanje volje in discipline. Kolikokrat se takrat mohamedanec premaga nad različnimi potrebami in poželenji, slabimi navadami in slabostmi! Temu postu se morajo pokoriti vsi, mladi in stari, izobraženi in neizobraženi brez oklevanja in pritoževanja v čast Bogu in preroku.

Po sončnem zatonu spet zagrmje topovi. Vsi planejo k vodnjakom in si ugase žejo. In ti ljudje so bili res že potrebni pijače; gonjač osla, ves dan je tekal po prašni cesti za trmasto živaljo, jahač velbloda po svojem romanju po puščavi, vsakdo ima sicer v pekočem južnem soncu v mohamedanskih deželah pri sebi meh z mrzlo vodo. Ko se napijejo, se najedo po mili volji. Po ulicah zavladava veselje, ki traja pozno v noč. Ljudje hodijo v vas k svojim prijateljem; tu pa tam slišiš tudi godbo. Pobožni ljudje, ki jih je zelo veliko, pa gredo v eno izmed hiš, kjer nekdo bere koran. Bogati meščani si štejejo v čast, da si za časa ramazana najamejo bračca, ki jim v nočeh postnega meseca prebere ves koran. Tisti, ki je posebno pobožen, pa gre k duhovniku, ki ga v času velikega posta poučuje v koranu, da si globoko vtisne v spomin prerokov nauk.

Po večerji gredo ljudje spat pozneje, ko navadno. K postelji si pripravijo še majhno okrepičilo, ki ga zaužijejo, ko čuvaj naznani, da bo kmalu vželo sonce, ko bosta jed in pijača prepevedana. In potlej se spet prične dolg dan posta.

Za evropsko in medicinsko oko se zdi presenetljivo česa vsega ne prestanejo mohamedanski narodi v ramazanskem postu v imenu prerokov.

Nadaljevanje v 5. stolpcu



## Snežna kraljica

16.



Toda čoln ni bil trdno privezan in ko se je začel zaradi nje zibati, se je oddaljil od brega; opazila je to in hotela hitro skočiti iz njega, toda preden se je vrnila na drugo stran, je bil



čoln že za seženj od brega, in zdaj ga je hitro neslo dalje.

Tedaj se je mala Marjetica hudo prestrašila in začela jokati; toda nihče razen vrabcev

je ni slišal, in ti je niso mogli odnesti na kopno; letali so ob bregu in ji peli, kakor bi jo hoteli tolažiti: »Tu smo, tu smo!« Čoln je hitel s tokom! Marjetica

je sedela čisto tiho v samih nogavicah; njeni mali, rdeči čevljički so plavalji zadaj, toda do čolna niso prišli, ker je bil hitrejši od njih.



Lepo je bilo na obeh bregovih, lepe cvetlice, staro krajvje in bregovi z ovčami in kravami

-- toda nikjer ni bilo žive duše. Morda me nese reka k malemu Karlu!« je pomislila Marje-

tica in obraz se ji je zjasnil. Vstala je in dolge ure opazovala lepe, zelene bregove.

17.

Potem je prišla do velikega češnjavega vrta, kjer je stala majhna hiša, s čudnobarvnimi okni; razen tega je imela slamnato streho in zunaj sta stala dva lesena vojaka, ki sta po vojaško pozdravila, ko je čoln drsel mimo.



Marjetica ju je poklicala. Mislija je, da sta živa, a ji seveda

nista odgovorila; čisto se jima je približala, ker je reka gnala

čoln naravnost proti bregu. Marjetica je še glasneje za-



klicala, in tedaj je prišla iz hiše stara, stara žena, opirajoča se ob berglo; na glavi je imela velik slamnik, poslikan z najlepšimi cveticami,

»Ubogi otrok!« je dejala stara. »Kako si vendar prišla po veliki, drveči reki sem daleč v svet!« In potem je stara žena stopila čisto do vode, ujela z

berglo čoln, ga potegnila k bregu in dvignila malo Marjetico iz njega.

Dalje prihodnjič.

„Snežna kraljica“ je začela izhajati v 8. številu „Družinskega tednika“ z dne 23. februarja 1939.

## Nadaljevanje iz 1. stolpca

Da res veliko utrpe, se dvomljivo lahko prepriča že s tem, da normalno težak človek, kljub nočni jedi shujša med ramazanom za 3 do 4 kile. Kdor je kot zdravnik imel v Evropi opravka s tem, da je svojim pacientom zapisal dieto ali spremembo v zauživanju hrane, potlej šele lahko razume žrtev, ki jo mora doprinesiti vsak mohamedanec med ramazanom.

V Evropi bi le malo ljudi zdržalo že samo jutrnji post, ali, da bi en sam dan jedli presno hrano, ali pa da bi se omejili samo na pijačo. Mnogim, celo možem z močno voljo, se je nemogoče odreči kajenju za določen čas, a mohamedanec se tudi pri cigaretah brez marmranja podvrže 28dnevemu postu!

Pomen takšnega postnega meseca se ne more dovolj visoko oceniti. Saj dobro vemo, da so funkcije človeškega telesa odvisne od določenega časovnega reda. Čez dan pogosto moti človeka izločanje v nepravem času zaužite hrane. Med ramazanskim postom lahko pesem telesnega ritma odzveni tako dolgo, dokler stoji sonce na nebu. Telo se tako osvobodi prej prebavljene hrane. Ledvice so primorane k osredotočenju. Zelodec in drobovje sta spet pripravljena za novo delo. Človekova duševnost se v ramazanu neopazno vadi in mohamedanec tedaj krepi svojo voljo; tedaj spozna človek prostost navad osebnega življenja. Ker se ves narod udeleži ramazana, doživi mohamedanci na čudovit način pred Bogom nerazdružnost in enakost.

Postni mesec ramazan je torej nezasišane pomena za zdrave in notranje zadovoljstvo mohamedanskega ljudstva in bi moral biti za zgled vsem Evropecem za izboljšanje njihovih napak.

(„Gesundes Leben“, Stuttgart)

## Poročevalski rekordi

Šest ur nato, ko je prejšnji mesec deset preživelih ponesrečencev vodnega letala »Cavaliera« rešila tovarna ladja »Esso«, so ameriški časopisi že objavili njihove slike. Neki poročevalec je v hudem viharju odletel ladji nasproti in z letala fotografiral ponesrečence na palubi s teleskopskimi lečami. Obrazi potnikov so se na slikah prav dobro razločili.

Podobno so njega dni fotografirali grozni požar razkošnega parnika »Morro-Castlas«. Takrat je letalo letelo tik nad gorečim parnikom in je fotografiralo celo tiste potnike, ki so jih pozneje našli kot zogljenela trupla.

Najdrznejše poročilo te vrste je pa napisal znani ameriški časnikiar Linton Wells, po požaru na ladji »City of Honolulu«. Ta ladja je med svojo krstno vožnjo s Havaja v Los Angeles popolnoma zgorela. Potnike in posadko je rešila bojna ladja »Thomas«. Wells je bil takrat poročevalec nekega čikaškega časopisa in je dobil naročilo, naj čimprej priskrbi slike ponesrečencev in njihove izjave o nesreči. Prosil je po radiu »Thomasovega« kapitana, naj ga sprejme na ladjo. Kapitan je pa odklonil, češ da mora čimprej odpluti v San Pedro in da se prav nič ne utegne pečati z radovednimi poročevalci.

Toda Wells je najel vodno letalo in v 90 minutah je bil že nad »Thomasom«. Letalo je začelo krožiti nad ladjo, letelo je nekoliko naprej, se spustilo nižje in zmanjšalo hitrost, kolikor se je pač dalo. Ko je letelo le še s hitrostjo 70 kilometrov na uro in komaj 20 metrov nad morskno gladino, je Wells skočil z letala. Da omili padec, se je oblekel v debelo, s plutovino podloženo obleko. Kljub temu je izgubil zavest. Ko se je spet zavedel, je videl, da so s »Thomasom« spustili rešilni čoln; mornarji so ga potegnili iz vode in ga prepeljali na ladjo. Kapitan ga je hotel zapreti, naposled mu je pa vendarle dovolil, da se je s potniki porazgovoril in jih fotografiral. Potlej ga je kapitan celo povabil na kozarček v svojo kabino.

Wells se je vabilu rade volje odzval in se pokrepčal. Pogledal je na uro se za trenutek oprostil svojemu gostitelju in stekel na palubo. Tam je videl, kar je pričakoval: letalo se je vračalo in se z vso hitrostjo bližalo ladji; vsak čas bo moralo biti pri njej. V naslednjem trenutku se je Wells zagnal v vodo. Valovi so ga potegnili pod vodo. Ko se je spet pojavil na površini, je zagledal vodno letalo, kako se ziblje kakšnih sto metrov pred njim na morskoi gladini. Wells je spaval tja in letalec ga je potegnil navzgor. Nato se je letalo dvignilo in za slovo še nekajkrat zakrožilo nad »Thomasom«. Zadnje filme je Wells porabil za to, da je napravil nekaj uspešnih posnetkov kapitana, ki je žugal s pestmi proti njemu. Kaj je kapitan pri tem govoril, Wells na srečo ni mogel slišati.

Tri ure kasneje so bile slike in poročilo v tisku. Drugo jutro je priplul »Thomas« v San Pedro. Šele takrat so imeli nevoščljivi Wellsovi tovaršiški priljubljenost intervjuvati ponesrečence. Wells je moral pa za več tednov v bolnišnico, da si je opomogel od posledic dvakratnega skoka z ladje in z letala.

15. nadaljevanje

Nekako v istem trenutku je stopil v hišo polkovnik Roy Gregory, ki je prišel po cesti s počasnim, mirnim korakom sprehajalca. Tudi on je poznal hišo prav tako dobro kakor Flesh. Šel je pa v drugo nadstropje in šele tam zavil na levo, potem pa izginil po hodniku prav tako na dvoriščno stran.

Odvetnik je skrbno zaklenil vrata za svojim gostom, potem pa se vrata svojega kabineta, da bi bil varen pred vsakim presenečenjem in prisluškovanjem.

»Tako, zdaj se pa lahko mirno pomeniva,« je rekel in ponudil Fleshu stol, ki ga je prej skrbno obrisal z robcem.

Toda nič ni kazalo, da bi bil mislil Flesh sesti. Potrebno se mu ni zdelo niti to, da bi bil odložil klobuk. Počasi je hodil po tesni sobi, ki je dobivala le malo svetlobe z mračnega dvoršča, in pod njegovimi koraki so stara tla zlovesče škripala.

»Odpri vendar usta!« je zdajci nadrl Craytona. »Dalje kakor je neogibno potrebno, ne mislim ostati v tem smrdljivem svinjaku.«

Crayton pa očitno ni bil prav nič užaljen, ampak je začel hitro pripovedovati o dopoldanskih dogodkih. Tudi prigodo v železniškem vagonu je omenil, zamolčal je pa nekaj malenkosti, ki se mu niso zdele bistvene.

Pri omembi Reffoldovega imena je Flesh namršil obrvi, toda to je bilo tudi edino znamenje zanimanja, ki ga je pokazal med odvetnikovim pripovedovanjem.

Ko je Crayton končal, je nastal molk, ki ga je Flesh šele čez dolgo pretrgal z vprašanjem:

»Kako je pa z menico? Ali bi se dalo tvegati?«

»To ne bo nevarno,« je vneto in prepričano zatrdil Crayton. »Za to bi dal roko v ogenj. Na koncu koncev sem bil vendar njegov odvetnik in bom imel pri tem tudi kaj besede!«

Pomežiknil je Fleshu in se pomenljivo zarezal.

Flesh pa menda ni bil Craytonovega mnenja. S stisnjenimi ustnicami je nekaj časa strmel predse, potem je pa zadel odvetnika hladno, trd pogled, da ga je kar zabeležilo.

»Nekaj vam bom rekel: Ne prenačimo se! Zadeva začneta postajati vražje nerodna. V zadnjem času smo dostikrat mimo zamahnili. Zadeva s »Kostanjevo hišo« je bila kakor začarana. Dragulji so izginili, denar je izginil, z menico najbrž ne bo nič, in poleg tega še nesreča z dr. Shipleyem! Kadar se takole začne, je nerodno.« Ostro je pogledal odvetnika in potem se enkrat premislil, ali naj mu razkrije kvarte. — In na vse moramo biti pripravljeni. Kaj to pomeni, mi menda ne bo treba šele razlagati, in lahko mi verjamete, da ne bi rad sedel v plesi, ko se bo zaprla. Vaše pomoči potrebujem, in če ste pametni, se bova pomenila. Za vaš vrat gre prav tako kakor za mojega.«

Craytonu ta uvod ni bil všeč, kajti grozeča nevarnost ga je zbegala, in odločil se je, da ne bo nikamor več vtaknil svojih prstov. Dostoj je imel na grbi same reči, zaradi katerih bi se pri svojem dobrem poznavanju slabosti kazenskega zakona lahko izvil, če bi bilo potrebno, za kaj drugega pa ni maral odgovarjati. In Fleshove besede niso obetale nič dobrega.

Zmehdeno je skomignil z rameni in plašno pogledal.

»Res ne vem, kako bi vam mogel biti v pomoč. Sploh se mi zdi najpametnejše, da ostanemo kolikor mogoče mirni,« je vneto nadaljeval, »kajti se policijo za petami se ne da nič začeti.«

Flesh ga je besno pogledal. »Ohranite svoje abotne nasvete zase. Nekaj drugega potrebujem.« Izenada je obstal tik pred odvetnikom in pridušil glas.

»Kdo je »gospodar« in kako bi prišel do njega? Ali veste kaj o njem? Ne bo vam v škodo, če mi malo namignete. Če bi imel še nekaj tednov časa, bi mu sam prišel na sled. Zdjaj se pa mudi. Kolikor vas poznam, niste človek, ki se ne bi bil nikoli vprašal, kdo vleče za vrvice, po katerih plešemo. Ze zato, ker bi vam lahko prineslo dosti denarja...«

»Ali pa prav hitro smrt,« je šepnil Crayton in se zgrozil. »Ne govorite mi o tem. Saj vendar veste, kako nevarno je.« Kar vase je zlezal in njegov plašni pogled je izdajal strah.

Flesh je zaničljivo odmahnil z roko. »Ker ste vsi strahopetci! Me ne s takšnimi rečmi nihče ne uplaši. Moram izvedeti, kdo je skrivnostni mož, ker bi bil rad na čistem z njim, še preden nam bodo tla pod nogami prevročila. Sodim, da bi mi lahko marsikaj povedali, kar bi mi pomagalo na pravo sled. Odpri vendar usta! Dva tisoč funtov, če bo samo migljaj, pet tisoč, če bom po vaših besedah prišel res do cilja. To je lep kup denarja, in če bi bil jaz na vašem mestu, ne bi dosti premišljal. Saj je moja zadeva naposled tudi vaša. Če boste ostali v rokah »gospodarja«, vas bo prej ali slej spravil na vislice, ali pa boste izginili, kakor so izginili vsi drugi, ki jih ni več potreboval. Pomislite samo na

Stona, ki mu je vendar prinesel precej denarja in je bil skoraj nenadomestljiv.«

Fleshove besede niso zgrešile učinka, kajti rad bi si prislužil pet tisoč funtov, če bi le zanesljivo vedel, da bo bančnik zmagoval in da bo on sam šel s celo kožo. Odločnemu in prekanjenemu možaku je sicer marsikaj prisodil, nikakor pa ne tega, da bi bil kos skrivnostni osebnosti, ki je znala vsakega človeka, o katerem je mislila, da bi ji utegnil koristiti, prisiliti v svoje zločinsko potetje. Zadnje leto, kar je zašel zaradi neke ne preveč čiste varuške zadeve pod oblast »gospodarja«, je že preveč slišal o njegovem skrivnostnem nadzorovalnem sistemu in o njegovi strašni moči. Ni se upal spustiti v lahkomišno igro, hkrati pa tudi ni maral kar tako zavreči sreče, ki se mu je pravkar ponujala.

»Nekaj ur časa mi dajte,« je nato poprosil, ko je začel postajati Flesh nestrpen. »Takšno zadevo je treba premisliti. Mogoče je tudi, da vam bom potem lahko kaj več povedal kakor pa zdaj,« je pomenljivo dodal.

Flesh je prikimal. »Čakal vas bom torej ob desetih zvečer pri sebi. Pridite pa skozi zadnja vrata. Le nekaj bi rad že zdaj vedel. Ali mi mislite povedati dosti ali malo?«

Odvetnik je pomislil na pet tisoč funtov in si nehote pomel roke.

»Mislim, da bo dosti,« je šepnil in se namuznil. »Če bi bil imel takrat, ko sem šel od »železnih vrat« za sledovi, nekoliko več sreče, bi vam danes pač lahko vse povedal. Tako pa manjka še poslednji člen v verigi.«

Flesh je bil tako zadovoljen s temi besedami, da je pomolil Craytonu dva prsta desnice v slovo.

»To bom pa potem že jaz poskrbel,« je rekel s poudarkom.

Ko je odvetnik odsvolil svojega gosta, se je spet zaprl v delovno sobo. Pisar, ki ga je bil poslal v mesto, se ne bo vrnil tako kmalu, in Craytona se je iznenada polotil plašen nemir, ki ga ni mogel premagati. Njegove oči so iskale plašno po vseh kotih hladne sobe in ušle potem celo na ogromne stenске oboje in počrneli strop, da bi videli, ali ne grozi od onod kakšna nevarnost. Šele ko je pogledal tudi v obe veliki omari, se je čutil nekoliko varnega. Sedel je za pisalno mizo, da bi proučil neko zadevo, ki bi jo moral zastopati pred policijskim sodiščem. Sicer so mu takrat blodile čisto druge reči po glavi, toda zadeva je bila nujna, ker je bila razprava že naslednji dan, in je vedel, da se mu bo trud poplačal.

Ko se je nekaj časa krčevito trudil, da bi se zbral, je moral ugotoviti, da so poslednje ure s svojim razburjenjem zelo zadele njegove živce. Kar na lepem je začutil takšno migljanje pred očmi, da je moral

zmerom iznova zapirati oči, in nekaj v njegovi glavi je začelo vročično razbijati. Natočil si je nov kozarec žganja, da bi premagal ta čudni napad, toda komaj je kozarec izpraznil, je že začutil na prsih in na vratu železen obroč, ki ga je čedalje tesneje stiskal.

Začel je krčevito loviti sapo in oči so se mu izbulile z izrazom blazne groze.

Skozi leskečo se tenčico, ki se je spustila pred njegovimi očmi, je Crayton zagledal širok, pisan trak, ki je lezel kakor kača izpod omare. Njegove živo rdeče, zelene, rumene in sinje lise so se pretakale druga v drugo, potem so se pa v žarečih krogih vrtele čedalje hitreje. Naposled so pa začele plesati kakor strahotna spaka in mu segati za vrat.

Dolge minute je trajal ta peklenski ples — potem je pa Ernest Crayton dosanjal strahotni sen, ki mu je vzel življenje...

Čez nekaj časa se je zaslišalo v mrliško tihi sobi pridušeno polzenje,

**RADENSKO KOPALIŠČE**

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopalnišče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom bolezn srca, ledvic, živec, želodca, notranjih žlez in motnje spolnih organov.

Členena pavšalna združenja!!!

Maj, junij 10 dni 750.— dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopeli in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtovo pri Putniku ali naravnost od uprave zdravilišča

**SLATINA RADENCI**

in počasi je zlezal pisani, široki trak spet nazaj pod omaro.

Nekaj minut nato je polkovnik Roy Gregory prav hitro odšel iz hiše.

Prodajalec časnikov, ki je na nasprotni strani ceste kričal naslove večernikov, je neopazno pogledal na uro in si potem na robu nekega časopisa nekaj malega zapisal.

Burns je dobil sporočilo na policijo v Newchuru. Javil mu je novico neki seržant, ki je moral nadzorovati odvetnika, toda višji nadzornik ni bil videti preveč presenečen.

Prav tako malomarno je sprejel tudi novico, da je Flesh prejšnje dopolne obiskal odvetnika in da je bil tudi polkovnik Gregory ob istem času v hiši.

Šele ko je prižgal eno svojih črnih smotik in zamišljeno odgriznil na enem kraju precejšen konec, na drugi strani pa spremenil prav tolikšen

konec v pepel, je poklical Webstra v »Kraljici Viktoriji«.

»Pripravite se! Čez četrt ure pridem z avtom po vas. Imela bova opravke v Londonu.«

Webster, ki je prav tedaj sedel z Mrs. Benettovo pri eni tistih južin, ki si jih je rad privoščil med obedom in večerjo, je bil besen. Ni mu bilo prav, da ga je Burns neprestano rinil zdaj sem zdaj tja, in razen tega niti vedel ni, kakšen opravke ga prav za prav čaka.

Kakor na primer včeraj, ko ga je Burns vlekli s seboj v gozd, kjer eta morala cele ure gledati, kako so delavci pospravljali razvaline požgane kočice in naposled zbrali nekaj človeških kosti, ki so bile očitno smrtni ostanki pijanega potepuha.

Vse je kazalo, da Burnsa to odkritje zelo zanima, toda ko ga je Webster vprašal, kaj naj to pomeni, je višji nadzornik samo skomignil z rameni, in se mu ni zdelo niti vredno, da bi bil odgovoril vsaj besedo.

Nadzornik je evražil takšno skrivnostnost. Če ne bi bilo šlo za naslov »višji nadzornik«, ki mu ga je Burns objubil, in če se ne bi bil v »Kraljici Viktoriji« tako dobro počutil, bi bil že davno pobral šila in kopita.

Precej slabe volje je spet sedel k svoji slanini z jajci, ki se je med telefonskim pogovorom že precej ohladila. Na zaskrbljeno nemo vprašanje Mrs. Benettove je samo skomignil z rameni.

»Seveda spet vražja služba, Mrs. Benettova,« je jezen zastokal. »Mi nima mo podnevi ne ponoči minute počitka, in če se ne bi bil v »Kraljici Viktoriji« tako dobro počutil, bi bil že davno pobral šila in kopita.«

»Torej nič važnega?« je z zanimanjem vprašala Mrs. Benettova, in njen obraz je pričal, kako zelo pomiluje ubogega, trpinčenega nadzornika.

Webster je zategnul ustnice, ki so hlastno mlele slanino.

»Neka reč v Londonu,« je potem rekel. »Najbrže spet ne bo vredno besed.«

Tudi Mrs. Benettova je morala biti prepričana, da bo tako, ker ni rekla niti besedice več. Saj Reffold pač skraj ne more imeti opravka z zadevami, ki se dogajajo v Londonu, zato je ta stvar tudi ni zanimala...

Sicer je pa imela zaradi Harryja Reffolda dosti skrbi, ker je od Webstra izvedela, da ga policija niti za minuto ne izpusti iz oči, in razen tega — to jo je skoraj še bolj bolelo — se je njen gost v zadnjih dneh hudo spremenil. Postal je strašno nemiren in skoraj se je že bala, da so mu železni živci iznenada popustili. Pogosto je čez dan kar zbežal od doma, potem se je pa po dolgih urah vrnil ves upehan, z mračnim obrazom, se zaklenil v svojo sobo ali pa sedel v obednico in strmel predse, ne da bi se bil vsaj s pogledom zmenil za posebne dobrote njene kuhinje, ki mu jih je prinašala na mizo.

Vse to Mrs. Jani ni bilo prav všeč, najbolj jo je pa bolelo, da zanjo ni imel več tistega prikupnega nasmeška, ki je zadel njeno srce kakor iskra. Saj je bil še zmerom zelo vljuden in ljubezljiv, toda včasih se je zgodilo, da je planil mimo nje, ne da bi jo bil videl, ali pa da je takrat, ko sta se pogovarjala, na lepem postal prav kratkih besed in je menda samo s polovico ušesa poslušal, če mu je povedala, kaj je malo prej zaupno izvedela od Webstra. Mrs. Benettovo je to nekoliko bolelo, ker se je res trudila, da bi mu ustregla. Nadzornika je bila tako zapletla v bohotno udobje in zapeljivo ljubeznivost, da je godel kakor maček za pečko in da ni sploh ničesar več pomislil ali storil, ne da bi bil prej vprašal za svet pametno in prikupno Mrs. Benettovo, ki mu je razen tega še tako vneto pomagala pri nadzorovanju Reffolda.

Mrs. Benettovi se je zdelo, da je Mr. Webster popoln gentleman, ki dobro ve, kaj se spodobijo v občevanju z damami, zlasti ji je bilo pa všeč to, da je imel dosti smisla za prijetnosti udobnega doma in dosti hvaležnega razumevanja za dobro kuhinjo.

Kadar je ni izpraševal po Reffoldu, ji je Webster dolge ure popisoval, kako lepo si misli urediti življenje, ko pojde v pokoj, in Mrs. Benettova mu je pri tem pomagala z raznimi dobrimi nasveti, ki jih je sprejel s priščno hvaležnostjo in včasih tudi s kakšnim zelo zamišljenim pogledom.

Skratka, bil je mož, ki se ni dalo z njim govoriti samo o neprijetnih kriminalnih zadevah, ampak tudi o rečeh, ki so ženski bližje. Tako se je Mrs. Benettova pogosto ujela pri misli, kako drugačno bi bilo lahko njeno življenje, če bi bila njega dni spoznala častivrednega gospoda Patricka Webstra, ne pa rokovnjača Georgea Thompsona.

Zdjaj se seveda mogel tudi še tako imeniten možak zbuditi pri njej samo

občutek odkritosrčne simpatije, kajti z gospodom Harryjem Reffoldom se nihče ni mogel meriti.

Mrs. Jane je ob tej misli globoko in koprnce zavzdihnila, in isto je storil tudi Webster, ki je zdaj že davno drvel poleg molčnega Burnsa proti Londonu.

Ze sta se peljala skozi predmestja in se ni vedel, zakaj je moral zapustiti Mrs. Benettovo in njene lonce, kajti višji nadzornik je mirno sedel z zaprtimi očmi in je kar preslišal vsa mogoča vprašanja, ki mu jih je Webster zadajal.

Toda ko sta z blazno naglico zdrvela čez majhno vzpetino in ju je vrglo kvišku kakor dve žogi, je Burns je odprl oči, pogledal okoli sebe, kakor bi se bil pravkar zdramil iz sanj, in mimo grede rekel:

»Najbolj se mi pri tej zadevi smili Jack Jackson...«

Webster si s to pripombo ni vedel dosti pomagati, kajti Mr. Jackson je bil krvnik, in ni si mogel misliti, s kakšnimi nevēščnostmi naj bi imel krvnik opravka.

Burns je pa menda to vedel in je bil zato zelo v skrbeh. Zamisljeno je strmel predse in njegov obraz je bil silno ožoben.

»Precej zasluzka mu bo ušlo,« je čez nekaj časa na lepem povzel, »ker sem prepričan, da bi bil prej ali slej vse tri dobil v pest. Toda tolpa mu kviri kupčijo in se sama med seboj pobija. Najprej Stone, potem možak v lovski kočici in zdaj Crayton. Vse kaže, da se jim vražje mudi in da hočejo hitro pometati tovor z ladje. To je za nas dobro znamenje.«

»Ali se ne bi izrazili nekoliko jasneje?« je zagodel Webster; začela ga je že zapuščati potrpežljivost. »Recite mi vendar, hudiča, na kratko, kaj se je prav za prav zgodilo?«

Burns je nadzornika začudeno pogledal.

»To bi bili morali vendar uganiti. Zdjaj so spravili Craytona s poli. Prav na tak lep in čist način kakor Milnerja in Stona. Lepa zgodba, kaj? Ko že s prvo afero ne veva ne kod ne kam.«

Ta novica je Webstra tako presenetila, da je topo zablujil v Burns. Toda počasi se je zbral in začel zdaj še vneteje razmišljati, kako bi mogel novi dogodek spraviti v sklad s teorijo, ki si jo je bil že davno ustvaril. Bistvo te trdne teorije je bilo v tem, da mora biti glavni krivec zločinov v »Kostanjevi hiši« Harry Reffold, in ker mu je ta včeraj na nerazumljiv način za nekaj ur ušel, nadzornik tudi pri tem novem dogodku ni dvomil, kdo mora biti zločinec.

Brez ovinkov je to povedal tudi Burns.

»In namesto da vohava naokoli, bi bilo bolje, če bi vendar že fanta prišla za vrat,« je ves jezen končal.

Ko sta prišla do Craytonove pisarne, kjer so se že zbrali razburjeni prebivalci hiše z vsemi otroki, je Burns najprej velel stražniku, naj napravi prostor, potem si je pa ogledal temelj hodnik. Poleg steklenih vrat je bilo tam na desni še troje vrat, na levi pa dvoje, in višji nadzornik je naročil enemu izmed seržantov, naj takoj ugotovi, kaj je za temi vrati in kdo tam stanuje. Potem je stopil skozi steklena vrata v malo predsobje, ki je bilo polno navlake in starega papirja, od onod pa v sobo, skozi katero se je na levi prišlo v Craytonovo delavnico.

Bežno je preletel sobo, ki je bila na desni zagrajena z debelim zidom, potem se je pa obrnil k Websteru.

»Medtem lahko zaslišite pisarja. Sicer ne verjamem, da bi vedel dosti povedati, toda utegne nama dati vsaj kakšen migljaj. In zelo ljubo bi mi bilo, če bi za vsak primer poklical dr. Shipleya.«

**VSAK TEDEN DRUGA**



Usodna šahovska partija...

### Zadeva Tamanoi

Nadaljevanje z 9. strani

Išiga je začel s tem, da je obiskal po vrsti vse trgovce, ki so imeli opravka s svilo. Kakšen trgovec bo že poznal Hibo.

Gospod Sekunaj je dobil vabilo, naj pride na policijsko predsedstvo. Zelo štabe volje je bil. Ni imel rad opravka s policijo.

Njegovo neugodje je še naraslo, ko je dobil namestu malega, prijaznega nadzornika orjaškega beleca z rdečimi lasmi in smrdečo pipo v ustih. Samo v malega, prijaznega Japonca, ki je bil že pri prvem zaslišanju, je imel še zaupanje.

Belec je brskal in listal po zapisniku prvega zasliševanja. Gospod Sekunaj se je čutil, kako more povzročiti toliko šumenja s papirjem. Čutil se je tudi, da ga rdečelasce ni pozdravil in mu ponudil prostora. Mali nadzornik je bil dosti prijaznejši.

Ko je že dovolj dolgo čakal na kakšno vprašanje, je gospod Sekunaj sedel na stol, ki je stal pred mizo.

»Vstanite!« je iznenada vzkliknil beli hudič. »Počakajte, dokler vam ne dovolim, da sedete!«

Sekunaj je od začudenja odprl usta in obsedel. Tako se je prestrašil grmečega glasu, da izprva ni razumel, kaj prav za prav hoče ta glas od njega. Razen tega je govoril mister Cuppy japonsko tako, kakor ga je naučil profesor Garrett iz Londona, ki se je tudi sam učil po večini iz knjig.

»Vstanite!« je možak še enkrat zatulil.

Priča Sekunaj se je počasi dvignil. Telega ni razumel. In kako naj bi razumel, kako naj bi vedel, da je hotel mister Stanley Cuppy pokazati sočutja vrednim začelnikom na tokijskem policijskem predsedstvu, kako je treba ravnati z lažnjivimi in sumljivimi pričami.

Ta Sekunaj je vedel več, kakor je povedal. O tem je bil Cuppy trdno prepričan. Če že ni bil udeležen pri umoru, vsaj nekoga krije. Sklenil je ugotoviti, ali ne bo zvedel več kakor boječi gospod Hidekihi.

Sekunaj, ki se mu niti sanjalo ni, česa ga tujec sumniči, je opazil samo

lo, da je beli hudič oduren z njim in da kriči nad njim. Nesreča je še hotela, da je bil Sekunaj danes nenavadno občutljiv in razdražljiv. Zjutraj je bilo nekaj močnih potresnih sunkov, in še zdaj je včasih podrhtevalo v velikih zidovih kamenite hiše. Sekunaj je čutil gibanje v jeklenih nosilcih, v vseh udih. Napetost pod zemljo je drgetala in se stresala tudi v njem.

O tem pa spet mister Cuppy ni ničesar vedel.

»Kje ste spoznali gospoda Riutara Hibo?« je hitro vprašal. Upal je, da bo ujel pričo v past.

»Telega moža ne poznam,« je dejal gospod Sekunaj. V zadregi in nekoliko sključen je stal pred pisalno mizo. Živa slika slabe vesti, tako se je zdelo mistru Cuppyju.

»Seveda ga poznate! Sami ste povedali to pri zaslišanju! Tu je napisano črno na belem.« Beli hudič je udaril z roko po zapisniku.

Sekunaj je bil presenečen. Kako je moglo biti na listih zapisano nekaj, česar vedel ni. Še nikoli ni slišal imena Riutaro! V tem trenutku niti pomislil ni, da bi utegnil biti to možki s čudnimi zobmi.

Sekunaj je molčal in se smehljaj. Neprijaznemu belemu hudiču ni maral odgovarjati.

»Torej priznavate, da ga poznate?« Sekunaj je molčal. Le še vneteje se je smehljaj. Možak za pisalno mizo se mu je zdel kakor živ hudobni duh.

»Ali ne boste odgovorili?« Mistru Cuppyju je spet šinila kri v obraz.

Išiga ga je z zanimanjem opazoval iz svojega kota. Zdajle bo planil kvišku in začel mahati z roko okoli sebe.

»Še tretjič vas vprašam. Ali še zmeraj tajite, da Riutara Hibo ne poznate? Saj veste, da vam to lahko dokažem.«

»Ne,« je dejal gospod Sekunaj. Bal se je. Čudnega rdečelasca se ni več upal dražiti.

»Kaj se pravi, ne?« — Torej priznate?«

»Da.«

»Od kdaj ga poznate?«

Sekunaj je bil v zadregi. Če bo zdaj povedal kaj napačnega, bo beli hudič spet pobešnel. Zato se je rajši smehljaj.

Stanleyju Cuppyju je zavrela kri. Dedec se ga torej upa javno zasmehovati? Pognal se je s stola, hlastno in grozeče.

»Bolje bi bilo, če se vam zadeva ne bi zdelo tako smešna,« je dejal s prisiljenim mirom. »Ne režite se tako!« Njegov glas se je izprevergel. »Ne mislite, da me boste s svojimi lažmi še dolgo vlekli za nos!«

Nasmeh na Sekunajevem obrazu je postal čudno otrpel. Toda mož je ostal miren, kakor pribit.

»Da — same neumne, umazane laži so!« Cuppyjeva velika pest je udarila po mizi.

V naprej sklonjenem telesu priče Sekunaja je nekaj zadrževalo. Dvakrat ga je beli hudič že imenoval lažnjivca. V njegovih očeh se je nekaj izpremenilo. Zenice so se mu obrnile navzgor, čisto bele so postale njegove oči.

Stanley Cuppy te izpremembe ni opazil. Išiga jo je opazil šele pol sekunde prepozno.

Stisnjeno telo se je napelo, se pognalo naprej. Rumena roka se je krčevito oklenila držaja težke namizne svetilke.

Angleževé pesti, ki so se hotele braniti, so se komaj dvignile. Zeleni senčnik je padel na rdečelasce glavo.

Ko je Išiga prijel dvignjeno roko za zapestje in jo potegnil nazaj, ni čutil prav nič upora. Svetilka je padla po tleh. Sekunaju so klecnila kolena.

Njegov obraz je bil siv, njegove oči ugasle. Iznenada je začel jokati, glasno in sunkovito, kakor otrok.

\*

Mister Stanley Cuppy se je za silo pozdravil. Potem se je odpeljal nazaj v London. Marsikaj je zapustil v Tokiju — svoje poslanstvo, svojo častihlepnost in svoje načrte za bodočnost.

Grde rdeče brazgotine, ki mu je segala od čela, čez desno obrvi, skoraj do brade, pa ni mogel pustiti v Tokiju.

Sekunaja so zaprli za štiri leta.

Ne Cuppy ne Sekunaj nista razumela, kaj se je v tistih usodnih minutah zgodilo. Prav za prav je bil nesporazum.

\*

Hiša v Kandi

»Gospod Išiga, gospod Išiga, nekaj novega vem!«

Kiku je tako hlastno prihitela k njemu, da jo je Makov svet ošinil z jeznim pogledom.

»Jajjama sem srečala... slučajno na cesti... pravi, da bo še danes prišel... prav za prav bi moral biti že tu...«

»Ali je bil Jajjama znanec ali poslovni prijatelj vašega gospoda očeta?«

Kiku se je nasmehnila.

»Poslovni prijatelj — kako smešno!... Jajjama je bil očetov tekač. Zanj je raznašal pakete. Zdaj ima službo v hotelu pri 'Sinjem zmaju'.«

»To je dobra vest, Kiku san,« je veselo vzkliknil Išiga. »Jajjama nama bo lahko pomagal pri iskanju.«

(Dalje prihodnjič)

### Radio Ljubljana od 13. do 19. aprila 1939.

#### ČETRTEK, 13. APRILA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 18.00: Koncert Radijskega orkestra 18.40: Slovenščina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Pevski koncert 21.00: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Originalna švicarska godba. Konec ob 23. uri.

#### PETEK, 14. APRILA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Radijski orkester 14.00: Napovedi 18.00: Ženska ura 18.20: Reprodukiran koncert komorne

Lepe ZAVESE v najnovejših vzorcih in po nizki ceni Vam nudi trdka ROBERT GOLI LJUBLJANA Šelenburgova ul. 3

DRUŽINSKI TEDNIK V VSAKO SLOVENSKO HIŠO!

glasbe 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Zanimivosti o izseljencih 20.00: Samospeli gđ. Marije Rajhove 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

#### SOBOTA, 15. APRILA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda za prihodnji teden 18.00: Radijski orkester 18.40: Organizacija našega tujskega prometa 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Plošče 20.00: O zunanji politiki 20.30: Vesel živalski krog 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

#### NEDELJA, 16. APRILA

8.00: Ruski sextet 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 10.15: Verski govor 10.30: Koncert lahke glasbe 11.30: Koncert operne glasbe 13.00: Napovedi 13.20: Pevski zbor prosvetnega društva Kranj 14.00: Plošče 17.00: Prenos iz Vatikana 18.30: Plošče 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Plošče 20.00: Koncert Radijskega orkestra 21.10: Klavirski koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

#### PONEDELJEK, 17. APRILA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Koncert Radijskega orkestra 14.00: Napovedi 18.00: Paberki iz vsakdanjega zdravstva 18.20: Plošče 18.40: Iz kulturnega življenja korotkih Slovencev 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Zanimivosti 20.00: Komorni pihalni trio 20.45: Plesna glasba na klavirju 21.00: Koncert Radijskega orkestra 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Duet harmonik. Konec ob 23. uri.

#### TOREK, 18. APRILA

11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Opoltdanski koncert Radijskega orkestra 14.00: Napovedi 18.00: Plošče 18.40: Čisto srce vodi k Bogu 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Plošče 20.30: Večer ljubljanskih konservatorislov 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

#### SREDA, 19. APRILA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Štirje fantje 14.00: Napovedi 18.00: Mladinska ura 18.40: Ob mejniku naše vzgojne kulture 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos opere iz ljubljanskega gledališča. Konec ob 23. uri.

VIM čisti vse VIM ne praska

Predno obesite oz. kupite nove zavese, si ogledajte izložbe trdke A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA Poseben oddelek za linolej, zavese i. t. d.

### Rešitvi iz velikonočne številke Zločin v samotni vili

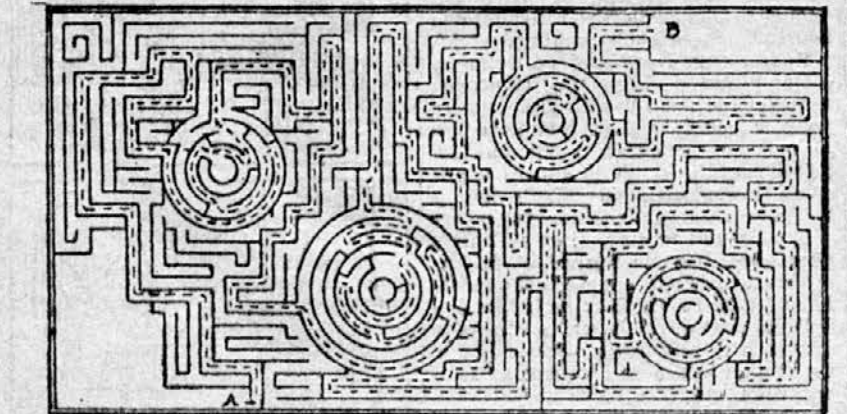
Snežilo je od 9. do 10. ure. Ko so prišli Paul in obe nečakinji zvečer k staremu gospodu na večerjo, se sledovi njihovih korakov še niso mogli poznati v snegu, kajti vsi trije so bili v hiši že okrog 8. ure. Narobe so se pa ob njihovem odhodu ob 11., ko je že zapadel sneg, poznali samo sledovi stopinj obeh žensk.

Zakaj se je pa detektiv zanimal samo za stopinje obeh nečakinj in Paula, ne pa tudi za sledove zdravnikovih stopinj? Ali ni Paul dejal, da je odšel, ko se je poslovil od starca, pri edinih vratih iz vile?

Res je, Paul je sicer to trdil, a je lagal. Zato ga je Gerard prijel.

Paul je takoj priznal, da se je bil skrčil v shrambo C in počakal, da sta nečakinji odšli in da je služkinja legla. Nato je stopil v sobo gospoda Duponta; ko ga je stavec zagledal, je od strahu omedlel. Paul je vlomil v predale in izmaknil vsoto, ki so jo zjutraj pogrešali, da bi z denarjem poravnal neki kvartaški dolg. Potlej je skočil na okno in se vzpel na bližnjo vejo lipe. Z nje se je spretno zavihtel čez zid, se pognal v gosto grmovje in odondod zbežal v noč.

### Kako prideš iz labirinta?



MOŠKI! Za zdravljenje spolne slabosti

HORMO-SEKS-pilule Dobe se v vseh lekarnah. 30 pilul . . . . . din 84- 100 pilul . . . . . din 217- 300 pilul . . . . . din 560-

Počasi hote kupovani... od brezplačni katalog... Robert Goli

FR. P. ZAJEC IZPRAŠAN OPTIK IN URAR LJUBLJANA, sedaj Skitarjeva ul. 6 pri franciškanskem mostu

»O-Ke« pravi Američan, kadar se počuti čisto sigurnega

Takšen občutek popolne sigurnosti Vam daje O. K. gum., ker je izdelan iz latexa, je izredno tenak, mehak in trpečen.

Za vsako priliko Za vsako družino najlepša oblačila, posebno moške obleke, trenčkot, večerni sukajci, krasno perilo itd. najboljšje in najceneje Presker Ljubljana, Sv. Petra c. 14